

GENÇLİK VE SPOR

HİZ, SPOR VE REKABET
EKSENİNDE 70 YILIYLA

FORMULA 1

İSMAİL GÖKÇEK:
SPORCU BURSU

İLK KADIN RALLİCİMİZ
SAMIYE C. MORKAYA

EN ÇOK PARALİMPİK MİLLİ OLAN KADIN SPORCUMUZ
NESLİHAN KAVAS

SORUNLU DEĞİL SORUMLU BİR NESİL İÇİN
GÖNÜLLÜLÜK

HAYALLERE DALIŞ:
EMRE SAKÇI

GENÇLİK ve SPOR DERGİSİ

İMTİYAZ SAHİBİ

T.C. GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI

YAYIN KURULU

Dr. M. Ata ÖZTÜRK
Ertan GÖV
F. Özlem ÖZKAN

YAYIN EDİTÖRÜ

Hanife DEMİR, Erol MUTLU, Sadık ŞANLI

GENÇ GÖNÜLLÜLER

Uğur BAŞÇI, İbrahim Enes DURUAY,
Candan CÖMERT, Enes Furkan DEMİR,
Funda GÖÇ, Ece NAR, Zeynep DEMİR,
Kaan BULUT, Ömer Fatih HOŞ

YAZI İŞLERİ

İsmail GÖKÇEK, Mehmet DİNDAR,
Aysun GÜNEŞ, Esra GAYRETLİ, Ece ÇİFTÇİ,
Ali S. KADIOĞLU, İlke U. KUVANÇ,
Gürkan TEKİN, Nilgün ÖZCAN, Defne KILINÇ,
Enes ERGUNT, Murat MUYAN, Kaan YALÇIN,
Çağlar ÖZCAN, Çağdaş BÜBER, Kaan BULUT,
Aleyna DEMİR

KATKI SAĞLAYANLAR

Erbil YİĞİTBAS, Abdullah AYDIN, Hakan KÖSE,
Merve AKIN, Resul KILIÇ, Selime DOĞAN, Melik
YÜK, Abdullah AKKOYUNLU, Çağatay YETİK,
Hilal ULUTEPE, Murat DURAN, Cenk ÖZCANLI,
Elif A. YAŞAR, Mehmet DALDAL, Gizem ÜNAL,
Bilge S. AVUNCA, Sevtap G. ŞİMŞEK

MİZANPAJ TASARIMI

Merve Z. KANDEMİR

KAPAK TASARIMI

İsra E. NALBANT

TASARIM EKİBİ

Hacer Ç. BEYAZ, Murat YÜKSEL

İLETİŞİM

gsbdergi@gsb.gov.tr
Tel: 0312 596 6240

YAYIN TÜRÜ

Yaygın süreli / İki ayda bir

YÖNETİM YERİ

EĞİTİM, ARAŞTIRMA ve KOORDİNASYON
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

EN ÇOK PARALİMPİK MİLLİ OLAN SPORCUMUZ: **NESLİHAN KAVAS**

Her sporcunun bir hikâyesi var, onun ise başarılarla dolu bir hayatı.. Hiçbir bahaneye yer vermeden, yorulmadan, korkmadan ve en önemlisi de sınır tanımadan çalışıyor. Oyle ki, hayatı kendine has mottoşı: "Bahane üretme!" 5 kez Paralimpik Oyunları heyecanı yaşayan tek kadın sporcumuz olan Neslihan Kavas ile 3 Aralık Dünya Engelliler gününe özel bir söyleşi gerçekleştirdik.

04

HIZ, SPOR VE REKABET EKSENİNDE 70 YILIYLÀ **FORMULA 1**

1950'den bu yana yan severlerin heyecanla takip ettiği organizasyonu öne çıkan pilotları, rekabetleri, pistleri, çarpıcı ve trajik olaylarla dolu kısa tarihiyle daha yakından tanıtmaya ne dersiniz?

10

İLK KADIN RALLİCİMİZ **SAMIYE CAHİD MORKAYA**

Eğitimi, meraqli, azimli bir kadın Samiye Hanım. Yirminci yüzyılın başlarında bir kadına birelilen rolün çok üstünde, oldukça cesur ve girişimci bir ruhu vardı. Allesinin ve özellikle kocasının desteğiyle tarihin tozlu sayfalarında yer alarak çok özel başarılarla imza atar. Zira Samiye Hanım'ın ülkemizin ehliyet alan, ralli pilotu olan ve ralli kazanan ilk kadını olduğunu biliyor musunuz?

26

"5 ARALIK DÜNYA
GÖNÜLLÜLER GÜNÜ"
özel yayımı izlemek
için yandaki bağlantıya
kullanabilirsiniz.

İSMAİL GÖKÇEK: SPORCULARA EĞİTİM BURSU

KEŞFEDEN VE KEŞFEDİLENİN PENCERESİNDEN **ATLETİZM**

SORUMLU BİR NESİL VE GÖNÜLLÜLÜK

İNTERNETTE KENDİMİZE ÖZEL BİR ALAN

GENÇLİK RADYOSU RADYO TİYATROSU

Sevgili Gençler,

Dünya, tarihte benzerine çok az rastlanmış ancak modern zaman insanların konfor sınırlarını ilk defa böylesine sorgulatan, günümüz bireyinin belki de ilk kez böylesine çaresiz hissettiği bir süreç yaşıyor.

Alışlı yaşam biçimlerinin, mikroskopik ölçekte bir varlık tarafından tehdit edilebileceği gerçeğe yüzleşiyoruz. Koronavirüs pandemisi insallah çok yakında sona erecek ve bu süreç devlet ve millet olarak tarihteki başarıyla tamamladığımız nice mücadeleden biri olarak kayıtlara gececektir.

Bildığınız gibi 2019 yılını Gönüllülük Yılı ilan etmiş ve toplumsal hafızamızda zaten köklü bir yere sahip olan "iyilik" kavramının gençler arasında yaygınlaşmasını ve ölçülebilir olmasını amaçlamıştık. İçinde bulunduğu sürece, gönüllülüğün ne denli önemli ve kıymetli olduğunu yasayararak idrak etmemizi sağladı. Genç gönüllülerimiz, pandemi boyunca evden çıkışın mümkün olmayan 65 yaş üstü, hasta ya da engelli vatandaşlarımızın ve gençlik merkezlerimizde binlerce siperlik üreterek sağlık çalışanlarının yanında oldular.

Elazığ ve İzmir depremlerinde afetededelere corba, çadır dağıtımları, depremden etkilenen çocukların etkinlik ve oyun gibi faaliyetlerle de deprem bölgesinde gönüller yaptılar... Gençlerimizin dünyayı daha güzel bir yer yapmak adına attıkları her adım bizi gururlandırmaktadır.

Dünyanın en cömert ülkesi olan ülkemizde, gönüllülük faaliyetlerimizi gençlerle omuz omzu güçlendirme çalışmamız da yine gençlerden aldığımız güç ve ilhamla sürdürmektedir.

Gençlik ve Spor dergimizin Kasım - Aralık sayısında, 5 Aralık Dünya Gönüllüler Günü vesilesiyle "Gönüller yapmağa geldik" diyenleri gözden selâmladık.

3 Aralık Dünya Engelliler Günü vesilesiyle engelli vatandaşlarımızın her anladındaki yaşam kalitelerini zirveye taşıyanın gayretlerimizin süreceğini bir kez de dergimizin bu sayısında ifade etme fırsatı bulduk. Her insanımızın hakkını adil biçimde gözetmek, inşa ettigimiz tesislerin, düzenlediğimiz faaliyetlerin "herkes için" erişilebilir ve istifade edilebilir olmasını sağlamak için büyük hassasiyet gösterdiğimiz altın bir kez daha çizdik.

Ayrıca bu sayıda pandemi sürecindeki güçlü mücadeleümüz, Formula 1 Türkiye GP'si, genç sporcularımızın büyük başarıları gibi pek çok önemli konuyu bulacaksınız.

Aralık ayı ile birlikte karşılaşacağızımız kiş mevsiminin sıhhat, huzur ve bereketle gecmesini temenni ediyorum. Kişi sonundaki bahara, gecenin ardından sabaha ve yeniden tomurculanacak çiçeklere dair umidimiz bâkıdır.

2020 yılının bu son sayısında hepinize sağlık ve mutluluk dilekleme...

Keyifli okumalar.

Dr. Mehmet Muharrem KASAPOĞLU
Gençlik ve Spor Bakanı

En Çok Paralimpik Milli Olan
Kadın Sporcumuz:

Neslihan Kavas "

Her sporcunun bir hikâyesi var, onun ise başarılarla dolu bir hayatı... Hiçbir bahaneye yer vermeden, yorulmadan, korkmadan ve en önemlisi de sınır tanımadan çalışıyor. Öyle ki, hayatı kendine has mottosu: "Bahane üretme!" 5 kez Paralimpik Oyunları heyecanı yaşayan tek kadın sporcumuz olan Neslihan Kavas ile 3 Aralık Dünya Engelliler gününe özel bir söyleşi gerçekleştirdik. "Önce evden çık, sonra adım at ki gerisi gelsin" diyen Kavas, masa tenisi kariyerine on yaşındayken başladı. Eskişehir'de doğup büyüyen ve daha sonra İzmir'de Ege Üniversitesi gıda mühendisliği okuyan sporcu, aktif olarak spora yöneldi. Daha önce aklında masa tenisi olmadığını söyleyen Kavas, spora nasıl başladığını ve başarılarla dolu kendi hayat hikâyесini dergimize anlattı.

BAŞARI TAKVİMİ

- Katıldığı Paralimpik Oyunları: Rio 2016, Londra 2012, Pekin 2008, Atina 2004
- Pekin 2008 Paralimpik Yaz Oyunları 3. (C9)
- Londra 2012 Paralimpik Yaz Oyunları 2. (C6-10)
- Londra 2012 Paralimpik Yaz Oyunları 2. (C9)

Mahalle Futbolundan Masa Tenisine Uzanan Kariyer

Masa tenisiyle nasıl tanıştinız?

Eskişehir'de annemin işi dolayısıyla DSİ lojmanlarında oturuyorduk. Siz de bilirsiniz, lojmanların tesisleri güçlündür. Orada ilk antrenörüm Ziya Hoca, beni erkeklerle futbol oynarken görmüş. Daha sonra yanına çağırıp, "masa tenisi oynamak isteyip istemediğimi" sordu. O dönem başladığım masa tenisini 20 yıldır oynuyorum.

Antrenman yaparken özel olarak bir çalışmanız var mı?

Bu dönemi ikiye ayırmak gerekiyor artık. Pandemiden önce ve pandemiden sonra diye. Biliyorsunuz Haziran ayında açıldı salonlar, şimdilik yine birtakım kısıtlamalar var. Hafta sonu kısıtlamaları vesaire gibi. Şu anda günde en az iki saat antrenman yapıyorum. Bunun haricinde

Paralimpik Oyunlar ertelendi 2021 yılına. O yüzden de, motivasyonumu kaybetmeden çalışmaya devam etmek istiyoruz.

Masa tenisi masadan ibaret değil; çabukluk gerektiren, çeviklik gerektiren, refleksi güçlü olan sporcuların yapabileceği bir branş. Bununla beraber güçlendirme çalışmaları yapmamız gerekiyor. Pandemi nedeniyle şu an spor salonlarına da çok fazla gidemiyoruz. Normalde fizik tedavi desteği ile bu çalışmalarını yapıyorum ancak bu dönemde biraz daha evde çalışıyoruz.

Bir masa tenisi sporcusunun olmazsa olmaz özellikleri neler?

Şöyledir söyleyebilirim, çoğu branşta bir yetenek gerekiyor belki. Yetenek yüzde 5, yüzde 10 oranında başarıyı etkiler. Gerisi emek ve azim. Çünkü profesyonel anlamda bir iş yapmak istiyorsanız, siz de profesyonellerle bu mücadeleyi verdığınız için büyük bir emek vermeniz gere-

kiyor. Yetenekten çok 'doğu ve istikrarlı çalışmak' daha öncelikli.

"Masa Tenisi 100m Koşarken Satranç Oynamak Gibidir"

Masa tenisinde bir terim var. Gençlerde bir antrenör masa tenisi sporunu tanımlamıştı. "Masa tenisi 100 metre koşarken satranç oynamak gibidir" demişti. Çabuk karar veriyorsunuz. Milisaniyelik kararlar var. Bu yüzden antrenmanlarda ne kadar çok tekrarsanız maçlarda da, performans sırasında da bunu ortaya koyma şansınız başarılı şekilde artıyor. Ve tabii ki dünyadaki sporcuyu kadar da oyun çeşidi var. Çünkü küçük bir topla oynanıyor. Topun dönüş hızı, malzemelein farkı olması gibi etmenler nedeniyle çok kompleks bir spor aslında.

Paralimpik Oyunlara 1992 yılından sonra katılmamıza rağmen oldukça başarılıyız. Özellikle kadın sporcularımız bu konu hakkında ne düşünüyor sizce?

Türkiye Bedensel Engelliler Spor Federasyonu çok yeni bir federasyon, diğer branşlara baktığımız zaman 2000 yılında kurulmuş bir federasyon, ancak Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın da desteğiyle birlikte daha çok gelişime ve çalışmalara imza atıldı. Tesislerden, malzeme imkânlarına ya da yurt dışı masralarına kadar desteği çok fazla. Türkiye Olimpiyat Hazırlık Merkezleri (TOHM) kuruldu. Genç arkadaşımız buralarda hazırlanıyor olimpiyatlara.

Paralimpik Oyunlara katılmanın kriterleri neler?

Olimpiyat oyunlarının düzenlenebilmesi için Paralimpik Oyunları'nın da düzenlenmesi gerekiyor. Paralimpik Oyunlar, Olimpiyat Oyunları'ndan yaklaşık 1 ay sonra düzenleniyor. Nasıl ki sporcular olimpiyat oyunları için belli elemelerden kriterlerden

geçiyorlar, turnuvalara, kıtşa şampiyonluğuna gidiyorlarsa, bizim için de öyle. 4 yıllık bir hazırlık süreci var. Her yıl Avrupa ve dünya şampiyonluğu oluyor, turnuvalar oluyor. Burada aldığımız şampiyonluklarla, kıtşa şampiyonluklarıyla bu şekilde katılıyoruz. Paralimpik Oyunları'na.

Örnek aldığınız sporcuyu var mı?

İlk turnuvam 2003 yılında Hırvatistan'da düzenlenen Avrupa Şampiyonası'ydı.

İlk gittiğim Avrupa Şampiyonası'nda 3. olmuşum.

Benim engelim doğuştan kalça çırıklığı. Bu nedenle daha önceden çok fazla engelli insanlarla bir arada bulunmamışım. Türkiye'de bile çok yenyidi bedensel engelli spor branşlarında yer almaktır. Bu kadar engelli bireyin spor yapması beni gerçekten etkilemiştir. Orada iki kolu olmayan ve bacağında da protez

olan Alman bir sporcuyu var. Şu anda masa tenisini de bıraktı gerçi ama beni gerçekten etkilemiştir. Raketi koluna bağlayarak oynuyordu. İlk aklımda kalan sporcuyu o. Şimdi de bizler diğer sporculara örnek olmaya çalışıyoruz. Bu branşta lokomotif olabilirse bu bizim için en büyük mutluluk olur.

İlk kez örnek aldığım sporcuya karşılaşma hüngür hüngür ağlamıştım. İnsanlar neler yapabiliyor diye düşünüp kendi sınırlarınızı aşmak için motive oluyorsunuz.

5 kez Paralimpik Oyunlar'a ülkemizden gidecek olan tek kadın sporcusunuz. Geçmişe dönersek, ilk deneyiminizde nasıl hissediyordunuz?

"Hamdim, piştim, yandım" sözünü ilk Atina Paralimpik Oyunları'na katıldığında anladım. Nerede olduğumu bilmeden katıldığım bir Paralim-

pik Oyunları oldu. En etkilendiğim oyunları diyemem, çünkü tesisler hazır değildi ve organizasyon anlamında sıkıntılar vardı.

Pekin, 2008 Paralimpik Oyunları'nda çok iyi hazırlanılmıştı. İş adamları bile gelip araç şoförlüğü yapıyordu ve bizimle Türkçe konuşan gönüllüler yollamışlardı. Heyecanınız hiç bitmeyip, çünkü Paralimpik Oyunları bir sporcunun görebileceği en üst seviye bir organizasyon.

Sizden sonra yetişen sporculara rol model olduğunuzu düşünüyor musunuz?

Şu anda ben engelsiz sporcuların da oynadığı Türkiye Masa Tenisi Federasyonu'nda da aktif şekilde spor hayatına devam ediyorum. Bu anlamda beni herkes çok destekliyor zaten, engellilerdeki başarı-

larımdan dolayı da. Bir yandan da üzerimizde bir rol modelik baskısı oluyor. Tepkiler genelde olumlu yönde zaten. Bu branşa ilk başladığında takımın en genciydim ancak şu anda en yaşlısıymışım diyebilirim. Alt yapıdan gelen sporcular benim başarılarmı görerek kendilerinin başarlarına referans alıyorlar. Ben den sonra da gelen arkadaşlarımız başarılar elde etti. Örneğin; Kübra Korkut Rio 2016 Oyunları'nda 2.'lik elde etti. Abdullah Öztürk Paralimpik Oyunları Şampiyonluğu, Avrupa Şampiyonluğu elde etti. Nesim Turan 2 kez Dünya Şampiyon oldu. Bu başarılar hep örneklerle oluyor. O yüzden, bu anlamda onlara hâlâ destek olmaya devam etmek istiyorum.

Engelli bireylerle ilgili değişimini/dönüşmesini istediğiniz neler var?

Burada sadece toplum açısından düşünmek yerine önce kendimizin değişmesi gerektiğini düşünüyorum. Şöyle ki; engel durumunu ajetasyon yaparak ifade etmemeliler. Biz bir şekilde hayatın içindeyiz sonuçta. Engel durumu değil de, başka bir yönleriyle kendilerini ortaya koymalılar. Ön planda olan engel durumu olmamalı.

Şimdiden kadar her şeyi toplumdan bekledik ama biz de bir adım atma-lıyız diye düşünüyorum. Öncelikle evden dışarı adım atmamalar ki, gerisi gelsin. Tabii ki bazı zorluklar yaşanıyor. Mesela kamplarda teknelerle sandalyeli arkadaşlarımız var. Her yerde kamp yapamıydık zamanında, ancak onların dahil olmasıyla her şey değişti. Bakanlık desteğiyle bize özel tesisler yapılmaya başlandı. Paralimpik Oyunları hazırlık merkezleri kurularak engellilere uygun salonlar açıldı. Tüm tesisler buna uygun hâle getirildi. Bu bir günde olacak iş değil. Kimse nin elinde sihirli değnek yok ki. Devletten bekliyoruz her şeyi, belki bir anda değişim diye ama şu anda bence maddi manevi her türlü desteği vermeye çalışıyor devlet. Gerisi de bize kalıyor diye düşünüyorum.

Anket Kutusu

Kendini 3 kelime ile anlat!

- Hayatta insanın kendini tanımazı en zor şey galiba.. Sakinlik, detaycılık ve çalışkanlık.

Sporcu olmasan ne olurdun?

- Son zamanlarda şu şekilde düşünmeye başladım aslında; yavaş yavaş sporu bırakısam ne yapardım diye.... Ama kendimi spor yapmadan düşünemiyorum, çünkü 10 yaşından beri bu işi yapıyorum. İşim hayat tarzım oldu benim için. Pandemi sürecinde bile evde kalınca bunalıma girdik açıkçası, çünkü vücudumuz da belli bir tempoya alışık. Sürekli otellerde, kamplarda, turnuvalarda geçen bir hayat olunca eve bile sık ugrayamaz oluyoruz. Yani iyi ki sporcuyum, sporcu olmasan ne olurdum bilmiyorum. Ama şu an çok memnunum hayatmdan.

İyi ki ve keşkelerin var mı?

- İyim zaten sporcum, ayrıca bu ülkede doğmuş olmak. Keşkem yok ancak başarısızlık zamanlarında keşke daha çok dikkat etseydim diyorum. Onun dışında hayatmda bir keşkem yok çok şükür.

Sevdığın şarkılar nedir, moralin bozukken ne dinlersin mesela?

- Sakin bir kişiliğim olduğu için daha yumuşak sesleri dinlerim. Bülent Ortaçgil, Ezginin Günlüğü, Yeni Türkü olabilir. Moralim bozukken hareketli şarkılar dinlerim. Isınmada, maçlardan önce yine hareketli şarkılar dinlerim.

Yemekle aran nasıl? Kendin yapar misin?

- Yemek yemeği çok severim ve yemekle aram çok iyi. Kolay kolay yemek seçmem. Şu anda ev arkadaşım var. 4 yıldır birlikte yaşıyoruz. Liseden arkadaşım Ankara'ya geldi ve mutfak konusunda oldukça iyi sağı olsun. Ben de onun şırağım şıraclar. Ben de öğreniyorum. Pandemi sürecinde bayağı mutfaga girdik. Fena yemek yapmıyorum. Kendimi doyuracak kadar yiyorum. En sevdiğim yemek annemim biber dolması.

Sosyal medya ve bilgisayar oyunları ile aran nasıl?

- Bilgisayar oyunlarıyla pek alakam yok diyebilirim. Sosyal medyayı da takip ediyorum ama aktif olarak iyi bir kullanıcı değilim sanırım. Ona enerjim kalmıyor galiba ama takip edebiliyorum.

Hayata bakış açısından kendinice bir sloganın/sözün var mı?

- Bahane üretme! Kendime "bahane üretme" derim her zaman. Problemin çözümüne odaklıyım.

Unutamadığın bir film?

- Forrest Gump filmini unutamam. İçinde masa tenisi geçen küçük bir bölüm vardı. Sürekli izlesem dahi sıkılmam.

Sosyal hayatın genelde nasıl?

- Genelde takım arkadaşlarımıza beraber vakit geçiriyoruz. Pandemiden önce de ailemi görmek için Eskişehir'e hızlı trenle giderdim. Şu anda ev ile antrenman arasında vakit geçiyoruz.

Evde canlı videolarla güçlendirme çalışmaları yapıyorum. Rakiplerimin maçlarını izleyip analiz yapıyorum. Yapılan hataları görmeye çalışıyorum. Kısıtlı sporcularla masa antrenmanı salonda yapıyorum. Ama her zaman vakit uyuşmayabiliyorum. Ayarlayabildiğimiz kadaryla karşılıklı çalışıyorum.

Hız, Spor ve Rekabet Ekseninde

70 yılıyla

FORMULA 1

Pistleri, efsane pilotları ve kıyasıya rekabetleriyle dünya genelinde pazar günlerini eğlence ve hız tutkunu sporseverler için daha anlamlı hâle getiren Formula 1 yarışları, devasa bir spor organizasyonu olmanın yanı sıra dünyanın önde gelen otomobil markalarının ayırdığı dev bütçelerle de tam bir marketing sahası. 1950'den bu yana yarış severlerin heyecanla takip ettiği organizasyonu öne çıkan pilotları, rekabetleri, pistleri, çarpıcı ve trajik olaylarla dolu kısa tarihiyle daha yakından tanıtmaya ne dersiniz?

FORMULA 1

Hem teknoloji ve yetenek bir arada olsun, hem bu bir takım oyunu olsun hem de derin stratejiler içersin. Bütün bunlar olsun ama çok da hızlı olsun. Kulağa fantastik geliyor değil mi? Fantastik de zaten. Formula 1 namı diğer F1, 1950 yılından bugüne tüm isteklerimizi karşılayan devasa bir spor organizasyonu. Üstelik tam bir marketing (pazarlama) sahası. Dünya genelinde pazar günlerini eğlence ve hız tutkunu sporseverler için daha anlamlı hâle getiren bu spor gerçek bir disiplin. Pilotlar bir yarış sırasında ortalama 2 kilo kaybediyor. 200 km hızda 1.9 saniyede ulaşılabilen bu yarışlar, aynı zamanda ciddi yaralanma ve ölüm risklerini de beraberinde getiriyor.

Formula 1 yarışları; dev otomobil markalarını tek organizasyon bünyesinde toplamayı başaran FIA (Uluslararası Otomobil Federasyonu) tarafından düzenleniyor. Gecmişte yarışların çoğu Avrupa'da düzenlense de, son yıllarda artan bir küresellesme söz konusu. Şimdi birtakım bilgilerle, biraz da anılarla 70 yıllık bu organizasyona daha yakından bakalım...

Organizasyon tarihinin en genç şampiyonu 23 yaşla Lewis Hamilton, en yaşlı kazanansa 46 yaşında zafere ulaşan Juan Manuel Fangio. 70 yıldır yapılan yarışlarda her şampiyonun geçmesi gereken ciddi rakipleri oldu. Öyle ki, bu rekabetler F1'in tuz biberiydi. James Hunt ile Niki Lauda arasındaki kıyası-

rekabet ilk akla gelenlerden. 70'li yılların bu büyük rekabeti kazalı sakatlanmalı, gidişli geri dönüşlü birçok olayı içinde barındırıyor. Tüm ayrıntıları yazılısa, belki yüzlerce dergi sayfası bu rekabeti anlatmaya yetmeyecek. Fakat çok merak edenlere, tadımlık olarak bu kıyasıya rekabeti ele alan Rush (Zafere Hüküm, 2013) filmini önermiş olalım. Diğer yandan Ayrton Senna - Alain Prost rekabeti yine akıllara kazınan bir başka dev mücadeleyi. Aynı takımdan iki pilotun kıyasıya mücadele, birazdan bahsedeceğimiz dramatik bir sonla bitse de, F1 tarihinin en önemli rekabetlerinin başıcaları arasında geliyor. Mika Hakkinen - Michael Schumacher, Sebastian Vettel - Lewis Hamilton şimdilerde ise Charles Leclerc - Max Verstappen rekabetleri de bu güzel oyunun önde gelen mücadelelerini oluşturuyor. Efsane pilotlar bir köşede dursun, şimdi bu sporla özdesleşmiş "asfalt ağladı be" sözünün lafta kalmayıp eyleme döküldüğü efsane mekanları olan pistlerini gelin hep birlikte daha yakından tanıyalım...

Ayrton Senna - Alain Prost

Sebastian Vettel - Lewis Hamilton

Charles Leclerc - Max Verstappen

James Hunt

Michael Schumacher

Niki Lauda

DOSYA: FORMULA 1

Yazı: Murat MUYAN

San Marino Grand Prix

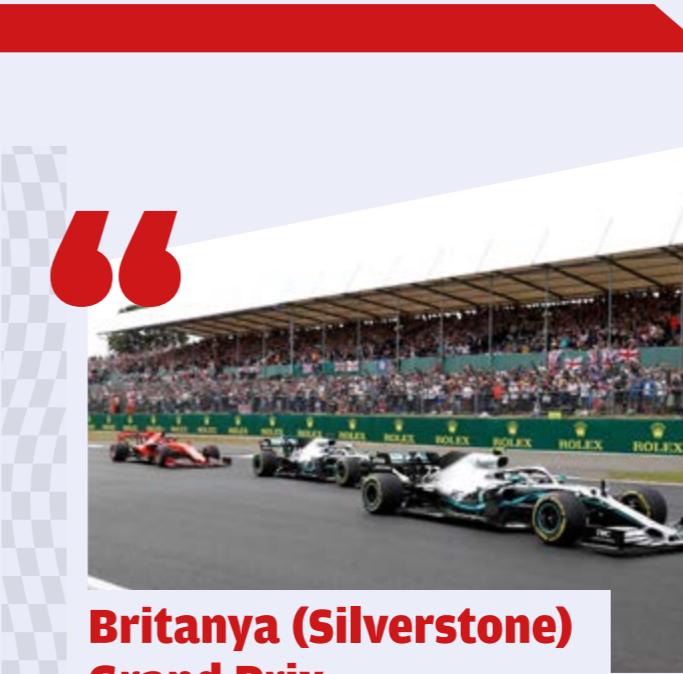
Bu pist, İtalya'nın Imola kentinde bulunuyor. Duralım bir dakika, zihniniz karışmış olabilir. "Pist İtalya'da ama adı neden San Marino?" dediğiniz gibi duyar gibiyim. F1'in bir ülke bir yarış kuralı nedeniyle (İtalya'da olan bir diğer yarış Monza), bu yarış San Marino adıyla düzenleniyor. Zaten San Marino da Imola'ya yalnızca 90 kilometre uzaklıkta. Ferrari'nin kalesi olarak görülen bu pist, diğer çoğu pistin aksine saat yönünün tersine akiyor. Bu Grand Prix'nin, en ünlü virajı Tamburella virajı. Öyle ki, en çok kaza da bu dönemde yaşandı. Bu kazaların en bilineni ise 1994'te efsane pilot Ayrton Senna'nın ölümüyle sonuçlananı. Zaten bu üzücü kazadan sonra viraj hafifletilerek yeni sıklanlara kavuştu. Hız ve heyecana son derece elverişli olan lakin otoritelere göre tarihin en yetenekli pilotunun can verdiği bu pist, her F1 sever için üzücü bir şekilde hatırlanacaktır. Modernize problemleri, globalleşme istekleri nedeniyle 2006 yılında takvimden çıkarılan bu pistin en çok kazananı ise Michael Schumacher'dır.

- **Pistin uzunluğu:** 4,933 km
- **Toplam tur sayısı:** 62
- **Toplam tur uzunluğu:** 305,8 km
- **Toplam viraj sayısı:** 9
- **En çok yarış kazanan takım:** Ferrari
- **En çok yarış kazanan pilot:** Michael Schumacher (Almanya)

Monte Carlo (Monaco) Grand Prix

Monaco'da bulunan Monte Carlo pisti, Formula 1 tarihinin hiç şüphesiz en prestijli pisti. Sürücüler için en zorlu pistlerin başında geliyor. Çünkü bu yarış diğerleri gibi pistte değil, Monaco'nun keskin ve dar virajlı sokaklarında yapılıyor. Bu nedenle güvenlik alanları da son derece sınırlı. Hata kabul etmeyen bu pistte sürücüler yaktıkları en ufak dikkatsizlikte kendilerini Monaco'nun ünlü yatlıyla beraber suda bulabilirler. Bircok F1 pilotunun da yasadığı yer olan Monaco; sovu yüksek, kazası bol, rakip aracı geçmesi çok zor bir pist. Bu nedenle, bu yarış öncesi sıralama turları çok önem ifade ediyor. Monte Carlo yarışının en ünlü kısmı hic şüphesiz tünel bölümü ve hemen sonrasında virajlar. Her seyiye bir başka olan bu yarış çok farklı anlara da şahitlik edilmesini beraberinde getiriyor. Pistten çıkararak denize uçan araçların da olduğu bu yarışta, efsane pilot Michael Schumacher'in bile bu yarışı bitirememişliği bulunuyor. Yarış tarihinin en çok kazananı ise belki daha da fazlasını kazanabilecekken aramızdan ayrılan Ayrton Senna.

- **Pistin uzunluğu:** 3,370 km
- **Toplam tur sayısı:** 78
- **Toplam tur uzunluğu:** 262,8 km
- **Toplam viraj sayısı:** 10
- **En çok yarış kazanan takım:** McLaren
- **En çok yarış kazanan pilot:** Ayrton Senna (Brezilya)

Britanya (Silverstone) Grand Prix

İngiltere'de bulunan Silverstone pisti, Formula 1 tarihinin ilk yılından (1950) bu yana olan bir pist. Kendisinin ne kadar eski olduğunu su anekdottan da anlayabilirsiniz: Bu pist, aslında 2. Dünya Savaşı sırasında havaalanı olarak inşa edilmiş. Sonrasında mühendisler tarafından piste çevrilen bu alan, yarış takvimde hızla en uygun dördüncü pist olma özelliğine sahiptir. Gerek merkeze uzaklılığı gereklilikle sert virajları nedeniyle ülkenin daha merkezi bir konumunda yer alan Donington pistine 2010 yılında yerini vermesi gündeme gelse de, köklü bir güncellemeyle Formula 1'deki yerini korumayı başardı.

- **Pistin uzunluğu:** 5,141 km
- **Toplam tur sayısı:** 60
- **Toplam tur uzunluğu:** 308,4 km
- **Toplam viraj sayısı:** 11
- **En çok yarış kazanan takım:** Ferrari / McLaren
- **En çok yarış kazanan pilot:** Jim Clark (İngiltere) / Alain Prost (Fransa) (Brezilya)

İstanbul Grand Prix

Evet, belki efsane pistleri sıraladığımız listemizde 2005 yılında başlayan henüz oldukça kısa F1 tarihiyle kendine yer bulması zor gözüke de, kısa sürede birçok sansasyonel olaya ev sahipliği yapan günümüzde İstanbul Grand Prix, aynı zamanda ülkemizin bir değeri olmasından da mütevelliit çok az bir subjektiflikle listemizde.

Alman mühendis Herman Tilke tarafından tasarlanan İstanbul Park pisti; 150 bin seyirci, 12 bin kişilik de otopark kapasitesi bulunan bir kompleks. Bu pist, otoriteler tarafından son derece modern ve keyifli olarak lanse edilmektedir. En önemli ve en meşhur virajın 8. viraj olduğu pistin en çok kazananı ise sürpriz bir isim diyebileceğimiz Felipe Massa. Kariyerinde yalnızca 11 birincilik olan Brezilyalı F1 pilotu Massa, ilk birinciliği de dahil olmak üzere üç birinciliğini İstanbul'da elde etti. İstanbul Park, pistlerde nadir görülen inişler ve çıkışlarının yanı sıra tipik Imola'da olduğu gibi saat yönünün tersine akiyor.

- **Pistin uzunluğu:** 5,378 km
- **Toplam tur sayısı:** 58
- **Toplam tur uzunluğu:** 311,9 km
- **Toplam viraj sayısı:** 13
- **En çok yarış kazanan takım:** Ferrari
- **En çok yarış kazanan pilot:** Felipe Massa (Brezilya)

DOSYA: FORMULA 1

Yazı: Murat MUYAN

Terimleriyle FORMULA 1

“İzlemesi bir hayli keyifli olan Formula 1, bu spora özgü birçok terimi de içinde barındırıyor. Bu durum da, oldukça eğlenceli bu oyunu yeni takip etmeye başlayan izleyiciler için oyunu karmaşık hale getirebiliyor. Bu yazımızda, yeni başlayanlar için Formula 1 terimlerine değineceğiz, haydi başlayalım... **”**

Sıralama turları

Pol Pozisyonu

Grid

Cumartesi günleri öğleden sonra, genellikle yarıştan 24 saat önce gerçekleştirilen ve pilotların yarışa başlama sıralarını belirleyen seansdır. Bu turlar, pazar günü gerçekleşecek büyük yarış için de büyük ipuçlarını içinde barındırıyor.

Sıralama turları sonucunda en hızlı turu kaydeden pilotun sahibi olduğu, yarışa ilk sıradan başlanılan yerdir. Formula 1 gibi saniyelerin hayatı önem taşıdığı bir sporda, gridde en önde olmak çok büyük bir avantajdır. Grid'in ne anlamına geldiğini düşünenleriniz olduysa, bir sonraki terimimiz o olacak.

Sıralama turları sonucuna göre, otomobillerin start öncesi yarışa başlamak için çift sıra halinde yer aldığı bölüm. Grid'de, pol pozisyonundaki otomobil ile yandaki sıranın başında olan 2. sıradaki otomobil arasında uzunlamasına 8 metre, aynı sıradaki her otomobilin arasında da 16 metrelük mesafe bulunmak zorundadır. Sıralamalar hazırlandı, yarış için her şey hazır gibi gözükyor.

DOSYA: FORMULA 1

Yazı: Murat MUYAN

Formasyon Turu

Durun daha başlamıyoruz, önce bir lastikleri ıssıtalım... İşte formasyon turu tam da bu işe yarıyor. Yarışın startı için araçların gridde dizildikleri bu tur “ısınma turu” olarak da bilinir. Dilerseniz şimdilik biraz daha teknik terimlere geçelim.

Şikan

Bu oyunu seviyorsak sebeplerinden biri de şikan. Şikan arka arkaya ters yönde gelen iki yavaş viraj kompleksine verilen isimdir. Sevmemizin asıl sebebiyse, genelde yarışta rakibi geçmek için pilotlar bu noktaları kollarlar.

G-Kuvveti

Pilotların virajlarda, hızlanırken ve yavaşlarken maruz kaldıkları fiziksel kuvvettir. Pilotlara sürücü değil de pilot dememizin yegane sebeplerinden biri de bu olabilir. Zira Formula-1 pilotları uçak pilotlarıyla mukayese edilebilecek seviyelerde g-kuvvetine maruz kalırlar.

Bayraklar

Formula 1'de iletişim kurulması adına temel kaynaklarin başında bayraklar yer alır. Anlamını bilmeyenler için karmaşık gelebilecek bu bayrakları hızlıca bir özetleyelim. Bu bayrakların en bilineni hiç şüphesiz damalı bayrak. Yarışın sona erdiğini belirten bu bayrak, yarışı kazanan bir pilot için de zaferin müjdeleyicisidir aynı zamanda.

Sarı, yeşil ve kırmızı trafik lambalarındaki anımlarıyla zihnimize kodlayabiliriz. Sarı bayrak bir tehlike olduğunu ifade eder. Pilot için bir tane sallanan bayrak “yavaşla”, iki tane sallanan ise “Her an durmaya hazır ol” anlamındadır. Kırmızı bayrakta pit alanına dönüş zorluluğu vardır. Yarış durmuş olup, muhtemelen bir kaza vb. tehlikeli durumdan dolayı bu tedbir uygulanır. Yeşil bayrak daha önce gösterilen herhangi bir bayrakla ilgili durumun artık kalktığını ifade eder. Mavi bayrak hem tur bindirilen, hem de yarışan araçlara gösterilir. Tur bindirilecek aracın arkadan gelen araca yol vermesi için bir sinyaldir. Beyaz bayrak, pistte yavaş hareket eden bir aracın olduğunu belirten uyarı sinyalidir. Siyah bayrak diskalifiye durumunu belirtir ve araç numarası gösterilmesiyle birlikte kullanılır. Son olarak sarı-kırmızı çizgili bayrak ise pistin çok kaygan olduğunu belirtir.

Hava koridorunu kullanmak

Bu çok teknik bir iş ve saniyeler önemli demişti, o detaylardan biri de bu işte. Pilot, öndeği aracı aynı çizgi de takip eder. Önündeki aracın arkasında oluşan düşük basınç alanına giren arkadaki araç, bu teknikle bir süreliğine az da olsa hız avantajı elde eder. Bu mantık düzüklerde yararlı olsa da, virajlarda takip eden aracın aerodinamik performansı azaldığı için yol tutuşunun da azalmasına neden olur ve yararlı olmaktan çıkar. Bu yüzden virajlarda takip eden pilotlar, ya fark açmak zorunda kalıyorlar ya da ideal olmayan çizgilerden ilerlemeyi tercih ediyorlar.

Pit-Stop**Zafer Turu****Pit Alanı**

Başlangıç-bitiş düzüğünde yer alan ve bir duvarla ayrılan, araçların garajlarının yer aldığı ve yarış sırasında lastik değişimi için geldikleri bölgeye verilen isimdir. Bu bölgede hız sınırı vardır ve sınırı aşan sürücülere, sınırın aşıldığı seansa göre para veya zaman cezası verilir.

Şöyledir bir durum hayal edelim; sıralama turunda başarılı bir yer alıp gridde kendimize ön sıralarda yer bulduk, doğru şikanlarda doğru ataklarda ön sıralarda kalmaya devam edip, pit stoplarda stratejimizi de doğru belirleyip son tura lider girdik ve sonunda damalı bayraklar sallanıyor, kazanan biziz. Evet tam da bu noktada göğsümüz kabardı, seyirciler bizi alkışlıyor, pit alanına girene kadar bir tam tur daha atmamız lazım. Dikkatli bir şekilde hızımızı da düşürerek pit alanına dönüyoruz. Hayal etmesi güzel ama değil mi? Evet, yarışı bitiren tüm yarışmacıların pit alanına girene kadar geçirdiği bu tura da “zafer turu” diyoruz.

Başlangıcından sonuna kadar bir Formula 1 haftasonunda karşınıza çıkabilecek bazı terimleri derlemeye çalıştık. Tabii ki tüm terimler bu kadar değil; gerisini siz, tekli televizyon koltuğunuza ve kumandanıza bırakıyoruz. İyi seyirler...

İstanbul Park'ın Alametifarikası

Uzun, Hızlı ve Zorlayıcı!

İstanbul Park 14 virajdan oluşuyor. Bu virajlar hızlı ve yavaş, sola ve sağa kıvrımlı, uzun ve kısa olma özelliklerine sahip. Fakat 8. viraj çok uzun, hızlı ve oldukça zorlayıcı. Toplam uzunluğu 600 metreden oluşuyor. Yani bu virajı yürüyerek tamamlamak istediğinizde ortalama 1200 adım atmanız gerekiyor. Bu yönyle F1'in en uzun virajlarından biri olma özelliği taşıyor. Pistin doğası gereği viraja hızlı giren pilotlar ortalama 150 derecelik bir eğimle sola doğru yöneliyor ve müthiş bir basınç ortaya çıkıyor. Lastiklere ve boyunlarına oldukça fazla yük binen pilotlar, bu esnada doğru açıyi yakalayıp en zararsız şekilde virajı tamamlamaya çalışıyor.

Daha Önce Ne Oluştu?

Modern pistler arasında yer alan ve saat yönünün tersine sürüş sağlayan İstanbul Park'ın 8. viraj geçmişine baktığımızda, başarılarıyla kendilerine hayran bırakan Formula 1 pilotlarının oldukça zorlandığını görebiliyoruz. En son 2011 yılında İstanbul Park'da düzenlenen Formula 1 Grand Prix'sinde, sıralama turlarına çıkan Dünya Şampiyonu Sebastian Vettel ve Michael Schumacher'in 8. virajda araçlarının pistten çıkışını unutulmayanlar arasında yer alıyor. Tüm sürprizlere açık olan İstanbul Park etabının en heyecan verici yanlarından biri olmaya devam ediyor.

“

Formula 1'i en özel kılan durumlardan biri, mücadelenin yaşadığı pistlerin birbirinden zorlayıcı özelliklere sahip olması. Bu nedenle her yeni yarış yeni bir heyecanı da beraberinde getiriyor. İstanbul Park'ın en heyecan uyandırın özgürlüğü ise 8. virajı. Peki, 8. virajı bu kadar özel kılan ve pilotları zorlayan özellikleri neler? Muhteşem bir organizasyonu geride bırakırken, her defasında gündem olan ve pilotları zorlayan İstanbul Park'ın alametifarikası 8. virajı sizin için inceledik.”

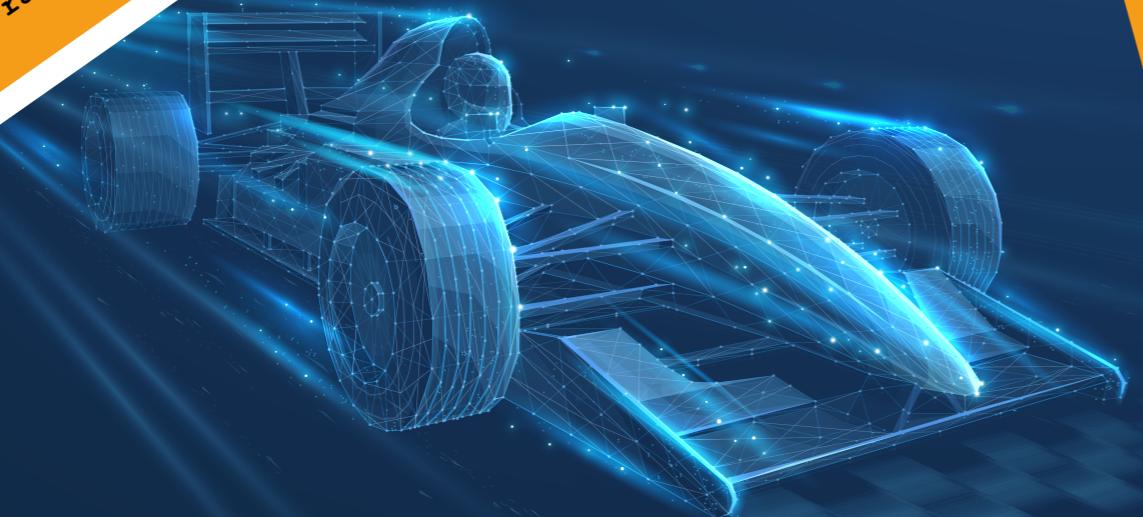
4 Tepe Noktası Kot Farkı

Bu 600 metrelük mesafe aralığında 4 tepe noktası bulunuyor. Aslında bu durumu şu şekilde açıklayabiliriz; pilotlar viraj içerisinde virajlarla mücadele ediyor. Viraja girilen hız azken, çıkış hızı daha yüksek

FORMULA 1 EKONOMİSİ.

“

Formula 1 yarışları diğer spor organizasyonlarından farklı olarak kulüplerin değil, dev bütçeli firmaların katılım sağladığı bir spor etkinliği olarak karşımıza çıkıyor. Sponsorluk, yayın, reklam ve izleyicilerden elde edilen gelirler ise tüm katılımcılar açısından büyük rakamlara tekabül ediyor.

Formula 1 Dünya Şampiyonası, Uluslararası Otomobil Federasyonu FIA'nın sahibi olduğu ve sportif açıdan FIA tarafından yönetilen bir yarış serisi. Ancak bu serinin tüm ticari hakları, FIA tarafından 113 yıllık bir süre için, Formula 1'in patronu olarak tanınan Bernie Ecclestone'un başında olduğu Formula 1 Yönetimi FOM'a devredilmiş durumda.

Formula 1 Dünya Şampiyonası iş açısından dünyanın en büyük spor etkinliklerinden birini temsil ediyor. 2019 yılında toplam gelirinin 2,2 milyar dolar olması, onu ekonomik olarak dokuzuncu en önemli spor endüstrisi içerisinde konumlandırdı.

Amerika Birleşik Devletleri'nin en büyük spor etkinliklerinin başında yaklaşık 13.68 milyar dolar lig geliri ile NFL (Ulusal Futbol Ligi) geliyor. Formula 1, "organizasyon başına elde edilen gelir açısından" NFL'nin 24 milyon dolarlık ortalamasına kıyasla 229 milyon dolar ile NFL'i açık ara bırakıyor.

Peki bu denli büyük gelirler nasıl elde ediliyor?

Formula 1'in Finansal Farklılıkları

1950 yılından itibaren düzenlenmeye başlayan Formula 1 yarışları diğer spor organizasyonlarından farklı olarak kulüplerin değil, firmaların katılım sağladığı bir spor etkinliği olarak karşımıza çıkıyor. Formula 1'in diğer sporlardan önemli bir farkı ise bu yarışları ve katılım sağlayan firmaları sponsorların desteklemesidir. Sponsorluk, uluslararası firma lar için önemli bir reklam ve iletişim aracı olarak kullanılıyor. Öyle ki, sponsorluk yapan bazı uluslararası şirketler her yıl sponsorluk bütçesi olarak 100 milyon dolar ayırmaktadır. Formula 1 organizasyonunun gelirlerinin %80'ini sponsorluk gelirleri oluşturmaktadır. 1950'li ve 60'lı yıllarda Formula 1 yarışlarına ve yarısan şirketlere, otomobil üreticisi olan şirketler, petrol şirketleri ve lastik şirketleri sponsor olurken, 70'li yıllarda itibaren söz konusu şirketlerin yerini sigara üreticisi şirketler aldı. Bu durum 90'lı yıllara kadar devam etmiş olsa da bu yıllarda itibaren özellikle Avrupa'da sigara reklamlarının yasaklanması sponsor portföyünün değişimine neden oldu.

Yarış otomobillerinin üzerindeki sponsorluk anlaşmalarının takımlara katkısı 90 milyon dolara yaklaşmaktadır. Her takımın 2 aracının pistte yarışı ve takım sayısının da 10 olduğu göz önüne alındığında, yarış günü piste çıkan toplam 300 milyon dolar değerindeki araçların üzerinde

1.8 milyar dolarlık sponsorluk anlaşması olduğu sonucuna varılmıştır.

Günümüzde Formula 1 yarışlarının sponsorluk dışındaki diğer bir önemli gelir kaynağı, yarış alanında, televizyon veya dijital platformlarda müsabakaları izleyen yarış severlerdir. Bundan kasıt, bilet satışlarının yanında yayın haklarının televizyon veya diğer platformlara satışından elde edilen gelirler. Örneğin 2006 yılında Avustralya'da yapılan F1 yarışlarını 300 binin üzerinde kişi yarış alanında, 1,5 milyon izleyici de televizyondan izlemiştir.

Bu dev organizasyonun ve bütçenin sonucu olarak yarışçılar da kişisel olarak ciddi gelirler elde ediyor. Örneğin; F1'in "en çok şampiyon olan, en çok yarış kazanan" gibi enlerle medyada yıldızlaşan pilotlarından biri olan Michael Schumacher, yılda 75 milyon dolar kazanmasıyla dünyada "en çok kazanan" sporcuların ikincisi olmuştur. 13-14-15 Kasım 2020 tarihlerinde İstanbul'da gerçekleştirilen Grand Prix'in şampiyonu olan Lewis Hamilton'ın yıllık geliri ise 40 milyon Sterlin.

Ülke Ekonomilerine Katkısı

Formula 1 organizasyonunun, yarışların yapıldığı ülkelerin ekonomilerine katkısı da azımsanmayacak ölçüde. 10 takım ve toplamda 20 pilot ile gerçekleşen yarışlarda, pisteki pilotlar haricinde perde arkasında görev yapan 4 bin kişi bulunuyor. Bu

4 bin kişi sezon boyunca dünyada 20'den fazla kenti ziyaret ediyor. Takımların gittikleri kentlerde yaptıkları konaklama, yeme-içme, ulaşım gibi harcamaların yanı sıra, her hafta binlerce seyirci de yarışların düzenleneceği kentlere akın ediyor ve o kentin ekonomisine katkı sağlıyor. Buna, İstanbul'da düzenlenen yarış üzerinden örnek verilecek olursa; 4 bin kişilik yarış kaflesi İstanbul'da otellerde konakladı, kentin farklı lokantalarında zaman geçirerek, mağazalardan alışveriş yaptı. Öte yandan, tüm dünyadan takiben 600 milyon kişinin canlı yaynlardan takip ettiği yarış için, 500 konteyner malzemenin kara, deniz ve hava yollarıyla İstanbul'a geldiği, sadece Sabiha Gökçen Havalimanı'na ise 9 Jumbo jetin iniş yaptığı bilinmektedir.

Yukarıda da sözü edildiği üzere, Formula 1 organizasyonun gelirleri yıllar içinde artarak 2019'da 2.2 milyar dolara yükseldi. Pandemi nedeniyle organizasyonun gelirleri bu yıl yüzde 90'a varan düşüşler yaşasa da, pandemi sonrasında Formula 1 cirosunun büyümeye devam edeceği tahmin ediliyor.

Otomobil Tutkusıyla Geçen Bir Ömür: İlk Kadın Rallি�cimiz Samiye Cahid Morkaya

Otomobilere ve hızı olan tutkusıyla bilinen Samiye Cahid Morkaya, azmi, mücadeleciliği ve girişimci ruhuyla bugün de kadınlara ilham olmaya devam ediyor.

Eğitimli, meraklı, azimli bir kadın Samiye Hanım. Yirminci yüzyılın başlarında bir kadına bıçilen rolün çok üstünde, oldukça cesur ve girişimci bir ruhu vardır. Ailesinin ve özellikle kocasının desteğiyle tarihin tozlu sayfalarında yer alarak çok özel başarılarla imza atar. Zira Samiye Hanım'ın ülkemizin ehliyet alan, ralli pilotu olan ve ralli kazanan ilk kadını olduğunu biliyor muydunuz?

Kimdir?

1897 yılında İstanbul Silivrikapı'da dünyaya gelen Samiye Hanım, Emirler Dergâhi'nın son şeyhi İbrahim Şuaddedin Efendi'nin en küçük kızıdır. İlköğretimini Yedikule Alman Mektebi'nde tamamlamıştır. Siyaset Bilgiler Okulu mezunu, dönemin ünlü gazeteci ve yazarı Burhan Cahid Morkaya ile evlidir. Burhan Bey dönemin Vatan Gazetesi, Servet-i Fünun gibi önemli oluşumlarında yazar olarak çalışmış, yazı işleri müdürlüğü ve başyazarlık ile Osmanlı Milli Ajansı Memurluğu ile TBMM VIII. Dönem İstanbul Milletvekiliği görevlerini icra etmiştir.

Samiye Hanım, ilköğretiminden sonra ilk olarak müziğe ilgi göstermiş ve sekiz yıl boyunca Tamburi Cemil Bey'den kemençe dersleri almıştır. 1922 yılında o dönemin konserERVATUARI sayılan Darülelhan'da (Nağmelerin Evi) öğretmen olmak için sınava girmiş, sınavı kazanmasının ardından kemençe öğretmeni olarak çalışmaya başlamıştır.

Ehliyet Alan İlk Kadın

O yıllarda İstanbul yolları trafik açısından her ne kadar çok uygun olmasa da, otomobiller çoğalmaya başlamıştır. Otomobil sahibi olmak o dönemde bir moda hâlini alır. İnsanlar modaya ayak uydurunca, İstanbul'da otomobil sayısı hatırı sayılır bir düzeye ulaşır. Samiye Hanım da bu furyaya kayıtsız kalamaz.

Artan araç sayısı kadar sürücüye ihtiyaç duyulduğu için sürücü yetiştiren ve ehliyet veren kurumlar ortaya çıkar. Bu kurumlardan biri olan Pangaltı Amerikan Garajı'na baş-

vuran Samiye Hanım, 1922 yılında ehliyetini alır ve ilk ehliyetli kadın sürücü unvanını kazanarak Cumhuriyet tarihine geçer. Fakat mücadele etmesi gereken bir durum vardır; yaşadığı dönemde ehliyeti olan ve haliyle otomobil kullanan başka bir kadın yoktur.

İlk Kadın Ralli Pilotu

Mali durumu iyi olan Burhan Bey, dönemin birçok iyi otomobilini eşine alarak ona çok fazla destek olur, hatta otomobil kullanmaya teşvik eder.

Samiye Hanım bir süre hobi olarak otomobil kullanır fakat bu durum onun için yeterli değildir, fazlasını yapmak ister. Bu sebeple Türkiye Turing Kulübü'ne üye olan Samiye Hanım, o dönem Türkiye'de düzenlenen otomobil yarışlarına katılabilmek için müracaatta bulunur. Müracaati kabul edilen Samiye Hanım, böylece Cumhuriyet tarihinin ilk kadın otomobil yarışçısı, ralli pilotu unvanını alır.

Yarış Kazanan İlk Kadın Pilot

Samiye Hanım 1930-1931 yıllarında

yapılan otomobil yarışlarında başarılı dereceler elde eder. 1932 yılında İstinye ile Zincirlikuyu arasında, yaklaşık 10 km'lik parkura sahip yarışa başvurusu kendisinden başka kadın sürücü başvurusu olmadığı gereğesile kabul edilmez. Fakat pes etmeyen Samiye Hanım ikinci kez, bu sefer daha israrlı ve istekli bir talepte bulununca komite erkeklerle yarışmasına izin verir. Yarışmayı Samiye Cahid Morkaya birinci olarak bitirmeyi başarır. Böylece

1932 yılı Cumhuriyet tarihinde ilk kadın ralli pilotunun zaferine tanıklık eder. Zaferi sonrası gazetelere röportaj veren Samiye Hanım artık ünlüdür. Fakat zaferini gölgelemeye çalışırlar. Yarışın ikincisi Vehbi Bey, sonuca itiraz eder. Birincinin kadın olamayacağını ifade ederek yarışın iptalini ister. Konu mahkemeye taşınır ve bir süre gündemde meşgul eder. "Bir kadın otomobil yarışlarına katılabilir ve kazanabilir" şeklindeki kararıyla Sultanahmet Sulh Hukuk Mahkemesi, Samiye Cahid Morkaya'nın birinciliğini kesin olarak tessiller.

Elim Kaza

1933 yılında yine Türkiye Turing Kulübü tarafından düzenlenen yarışlarda Samiye Hanım kazanır. Ertesi yıl, 1934 yılı Samiye Hanım için talihsiz bir yıldır. Katıldığı yarışta kaza yapar ve kullandığı yarış aracı attığı taklalar neticesinde param parça olmuştur. Ağır yaralı olarak hastaneye kaldırılır Samiye Hanım. Tüm müdahalelere rağmen sol kolu kurtarılamaz. Cumhuriyet tarihinin ilk ehliyet alan kadını, ilk kadın ralli pilotu ve ralli yarışmasını kazanan ilk kadını artık yarışamayacaktır.

Tüm bu olanlara rağmen Samiye Hanım'ın otomobilere ve otomobil kullanmaya olan tutkusunu bitmemiş, sevmekten vazgeçmemiştir. Hayata veda ettiği 2 Haziran 1972 tarihine kadar otomobil kullanmaya devam etmiştir.

Samiye Hanım, bugün hâlâ meraklı, mücadeleci, azmi, cesareti ve girişimci ruhu ile günümüz kadınlara ilham olmaktadır.

SİNEMA

Yazı: Defne KILINÇ

Basarılıya Adanmışlığının Öyküsü **Rush**

“Rush, karşılaştığımız zorluklar karşısında pes mi edeceğiz veya nelerden vazgeçeceğiz ya da tutkunu olduğumuz seyler için neler ortaya koymamız gerektiğini gözden geçirmemizi sağlıyor.”

1970'lerin efsane Formula 1 pilotları Niki Lauda ve James Hunt arasındaki rekabeti konu alan Rush (Zafere Doğru) filminde, kâh Hunt'in McLaren'ine kâh Lauda'nın Ferrari'sine edeceğiniz yolculuk sayesinde iki pilotu daha yakından tanırken, Formula 1'in o büyülü dünyasında yaşanan hız ve yarış tutkusunu da iliklerinize kadar hissedeeceksiniz.

bakmanızı sağlama. Belki de bu yüzden bu kadar alıp götürüyor hikâyesi siz...

Filmin içinde dram var, spor var, farklı hayat felsefeleri var. Hayal kırıklıkları, maceralar, restler, riskler ve heyecanlar var. Ama tüm bunlar o kadar tadında ve yerli yerinde ki, bu sebeple carcabuk onun bir parçası oluyor ve hikâyeden çıkmak istemiyorsunuz.

İki pilotun Formula 3'den Formula 1'e uzanan hikâyelerinden yola çıkılarak hazırlanan filmin senaryosu, aslında bize biraz da yaşamı anlatıyor. Filmde, Hunt'in yaptığı spinlere, bos vermişlik yüzünden her şeyi terk etmis bir adamın bir dünya şampiyonluğuna sarılmasına, Niki'nin yarış anında yerli yerince verdiği mantıklı kararlar ve sakın sürüs teknikleriyle ve alevler arasında şampiyon olma uğruna hayatı tutunmasına tanıklık ediyorsunuz. Nürburgring'in zorlu 185 virajından 1976 yılının son yarışı Japonya Grandprix'ine; "uzun bir yol, uzun bir yolculuk, rakip çok, hava şartları kimi zaman zor kimi zaman güzel, mücadele zaten bizim isimiz..." mesajı veren iki pilotun bin bir olumsuzluk, emek, çaba ve hırsın sonunda kavustuğu başarılar ve şampiyonluklar ise izleyici için ilhamlar vermeye de ihsan etmiyor. Zira film, tipki Formula 1 gibi her daim her olumlu ve olumsuz yanıyla çaba ve mücadele isteyen hayatı dair, bizlerin hayat yolculuğunda nasıl kararlar alındığımızı ya da almamamız gereğini iki karakter üzerinden sorgulamayı başarıyor.

Karşılaştığımız zorluklar karşısında pes mi edeceğiz veya nelerden vazgeçeceğiz ya da tutkunu olduğumuz seyler için neler ortaya koymamız gerektiğini gözden geçirmemizi sağlıyor.

Filme daha derinlemesine tanıtma imkânı bulduğumuz her iki karakter de olagânüstü isimler. Filmi izlerken Niki Lauda'nın analiz yeteneğine hayran kalıyor ve otomobilden gerçek anlamda anlayan bir duyen olduğunu görüyorunuz. Gerci Lauda'nın aracına otomobil demek de biraz haksızlık olacaktır. Tutkunlarının deyimiyle, sonuçta o bir "Ferrari"!

Niki diyorluk... Mantıklı, risk almaktan hoşlanmayan, istikrarlı bir pilot. Hunt ise hoysat, bos vermiş, gününü gün eden bir yapıda. Fakat iki farklı karakterin aynı sey uğruna mücadeleyle tatlıyor senaryo. Bu film birçok noktadan incelenebilir elbette. Ancak biyografi tarzındaki yapının belki de en öne çıkan özelliği; seyircinin gözünden değil de, Formula 1'in içinde yer alan karakterler açısından bu spora ve rekabete

Koronodan Obeziteye

Türk Gençliğinin Spor Kültürü

Tarihte; oyun, oyalanma, eğlenme ve işten uzaklaşma gibi değişen anımlarıyla, beş altı bin yıl önce bir çeşit beceri oluşturma oyunu olarak karşımıza çıkan spor, bireyin bedensel, ruhsal ve sosyal gelişimi ni sağlayan bir eylem biçimidir. Bu bağlamda; tarihsel düzlemede göze çarpan ya da bilinen ilk spor türleri devlet haline gelmiş topluluklarda, ortaya çıkmıştır.

Spor kültürü oluşumu konusunda M.Ö. 2700'e doğru, dini referans alan bir beden eğitimi yöntemi olan Kung-fu branşını ortaya çıkarılan Çin Uygarlığı ve tarihteki ilk biçimsel spor örgütünü kuran Japonlar öne çıkmaktadır. Japon İmparatoru Yoozei tarafından ülkenin yüzme federasyonu 1603 yılında kurulmuştur. Eski Türklerde ise Hun Devleti, Haremşahlar, Samanoğulları, Selçuk-

lu Devleti ve Osmanlı İmparatorluğu başta olmak üzere; güreş, atıcılık, avcılık, binicilik, kılıç, okçuluk, labut atmak, gürz ve topuz kullanmak, ci rit, çögen, gökbörü, tepük, tokmak, kayak, matruk sporlarının yapıldığını görmekteyiz. Spor kültürünün oluşumu konusunda coğrafya temel belirleyici konumundadır. Kırgızlar da bir çocuk doğduğunda kadınların da katıldığı 265 kilometrelük bir koşu, tarih sayfalarında atletizme örnek bir geleneksel sportif etkinlik olarak karşımıza çıkmaktadır.

Günümüz modern toplumlarına geldiğimizde, sporun serbest zaman değerlendirilmesinde en çok başvurulan yollardan biri olduğunu görmekteyiz. Serbest zaman etkinliklerine katılan bireylerin, katılma yanlara oranla her anlamda daha sağlıklı oldukları geniş ölçüde kabul edilen bir gerektir. Özellikle sağlıklı nesiller yetiştirmeye noktasında önemli bir etken olan spor kültürünün ülke gençliğimiz üzerindeki etkilerini ortaya koymak, spor kültürünün geliştirilmesi açısından büyük önem taşıyor.

İsmail GÖKÇEK

“

Hocamın beni tercihe zorlaması, benim okulu bırakmama sebep olmuş, beni zorunlu bir yola sokmuş, futbolu çok sevmemin de etkisiyle, benim profesyonelliğe giden yolda yaşadığım zorluklara katlanmama vesile olmuştu.”

Sporculara Eğitim Bursu

Gençlik ve Spor Bakanımız Sayın Mehmet Muharrem Kasapoğlu'nun başarıyı teşvik eden milli sporculara vakıf üniversitelerinde tam bursla okuma imkânı sunan projesini hayatı geçirmesi, lise yıllarında tercih yapmaya zorlandığım anımı hatırlatarak beni bir anda geçmişse götürdü. Çocukluğumdan beri futbolu çok seviyorum. İlkokulda okul biter bitmez çantamı arkadaşlarımı eve gönderiyor, hemen okulumuzun yanındaki sahada maç yapıyordum. Tabii eve geldiğimde ailemden fica yemem kaçınılmaz oluyordu. Genellikle ders çalışmadığım için uyarılıyordum, ama ben dersi dersde dinlediğim için derslerim oldukça iyiye, her sene pekiyi ile dolu karne getirdiğimden dolayı uyarı şiddetli oluyordu...

mutluluğumu anlatamam. Lisanslı olarak Karabükspor'un alt yapısında futbola başlamıştım, önce genç takıma yükselmiştim, sonra adım a takıma alınacak oyuncular arasında anılmaya başlamıştı. Genç takıma yükseldiğimde liseye başlamıştım. Okulum Demir Çelik Lisesi'nin ön cephesi stadyuma bakıyordu, ben de cam kenarında oturup ders boyunca futbol üzerine hayaller kuruyordum. Derste dersi dinleyen ben gitmiştim de, hayaller kuran başka bir ben gelmişti sanki... Bu değişimin sonucu; sekiz zayıfla sınıfta kalmışdım...

Öğrencilik yıllarında okulda çok aktiftim, okul voleybol takımını seçmeleri olduğunu öğrendim ve seçmelerine girmeye karar verdim. Daha önce mahallemede bir voleybol severin yaptırdığı direklerle balık ağından bozma fileden oluşan sahada bize sıra gelirse ve futboldan zaman bulursak voleybol oynuyorduk. Mahalleden öğrendiğim kadrıyla voleybola bir yatkınlığım vardı.

Seçmelere girmemin ana sebebi futbolla ilintiliydi; bu spor sayesinde sıçramamı oldukça geliştirebilecektim. Hafta sonu yapılan seçimler için kapalı salonda yerimi almıştım, salon oldukça kalabalıktı, sıramı beklemeye başladım ama bir türlü sıra gelmiyordu. Bu beklemeden sıkılmışım. Başladım ıslıkla bir türkünün melodisini calmaya. Salonda o kadar ses vardi ki, kendi ıslığımı duymakta zorlanıyordum. Hoca dolaşırken benim ıslık çaldığımı fark etmiş, tüm salonun susmasını sağlamıştı. O sessizlikte bir anda kendi ıslığımı duyunca hemen ıslığı kesmiş. Hocam da “kesme devam et, sıkıldın mı” dedi ve ekledi “hadi kalk bakalım, ıslık çaldığın kadar yetenekli misin görelim...”

Seçmeler sonunda okul takımına girmiştim. Futbolun yanında, okul voleybol ve atletizm takımlarında da görev yapıyordum. Karabükspor genç takım hazırlık maçlarıyla, lise voleybol hazırlık maçları çekişti, doğal olarak ben futbol maçlarını tercih

KÖŞE YAZISI

Yazı: İsmail GÖKÇEK

ettim, bunun sebebi de futbolu daha çok sevmemi. Benim bu tercihim beden eğitimi hocamızı kızdırmıştı. Hocamız aynı zamanda okul müdür yardımcısı olarak da görev yapıyordu. Bilmiyorum şimdi o yönetmelik var mı; o vakitler eğer bir amatör takımda oynayacaksan okulundan izin alman gerekiyordu ve bu verilen izin gerekli görüldüğünde iptal edilebiliyordu. Bir gün beden eğitimi derinde hocamız tek mil alındıktan sonra beni iki adım öne çıkararak, ders boyunca nasihat etmeye başladı. Karabükspor'un çok insanı yediğini, fazla umutlu olmamam gerektiğini, neden voleybol oynamam gerektiğini söyledi. Beni çok kızdırmıştı, hocamın tüm sınıfın önünde fırçayla karışık nasihat etmesi... Bir sonraki ders için sınıftaydık, okulun dâhil hoparlöründen şöyle bir anons duyuldu; herhangi bir amatör takımda spor yapabilmek için okuldan izin alınması gerektiğini, izin alma yanaların amatör lisanslarının iptal edileceğini söyledi anonsu yapan. Bunun üzerine çantamı topladım ve sınıfından ayrıldım. Okulu bırakmaya karar vermiştim, çünkü hocam beni tercih yapmaya zorlamıştı. O an için aldığı kararın doğruluğundan emindim...

Lise ikideydim. Okulun bitimine iki ay kala bırakmıştım okulu. Hocam 20 gün sonra bana haber gönderdi, "rapor alsın gelsin" diye. Ama ben dönmedim okula, çünkü benim açımdan her şey iyi gidiyordu. Burada bir pişmanlığını belirtmek istiyorum, keşke ikisini, yani spor ile okulu bir arada yürütebilseydim.

Üniversite okumayı, o ortamı yaşayımayı çok isterdim. Karabükspor'da A takımla antrenmanlara başlamıştım, zaten Mayıs ayıydı yani sezon sonu gelmişti. Yeni sezon için kulupte a takıma alt yapıdan çıkacak oyuncu listesi asılmıştı, kendimden o kadar emindim ki, listede olduğumdan listeye bakmak için hiç acele etmedim. Bir müddet sonra listenin başına gittim, listeye baktım ama ismimi göremedim, tekrar baktım yine göremedim, kadroda olacağımı banko gördüğüm için, içimden bir yanlışlık oldu diye düşündüm. Kulüp yetkilisine "listede bir yanlışlık mı var, ismimi göremedim" dediğimde, "liste neyse odur" dedi. Benim yerime başka bir arkadaşımı almışlardı, yöneticilerden biri yanına gelerek beni teselli etmeye çalıştı. "Sen çalışmaya devam et, seneye kesin a takıma yükselisin" diyerek. Büyük hayal kırıklığı yaşıyordum. Kendimi çok şartlandırmıştım, çünkü ilgili herkes benim kesin alınacağımi söylediğim için, ben de kendimi ona göre hazırlamıştım. Beklentim büyük olduğu için hayal kırıklığım da büyük olmuştu. Evet, hayal kırıklığım büyük olmuştu fakat bu durum benim futbola küsse sebebim olamazdı, ilgili kişilere kızgındım hepsi o. Genç ve amatör takımla antrenmanlara devam ettim, başka da çarem yoktu, çünkü gemileri yakmıştım. Benim a takıma alınmadığımı duyan hocam bana haber göndererek, "ben dememiş miydim sana Karabükspor çok insanı yedi, fazla umut bağılama diye. Bak ben haklı çıktım!" demişti. Hocama cevaben,

"ben mutlaka profesyonel olacağım, geçimimi de futboldan sağlayacağım" diye haber gönderdim.

Yıllar sonra acılı ve sıkıntılı yollarдан geçtikten sonra profesyonelliğe adım atmış, Türkiye'nin dört büyük kulübünden biri olan Trabzonspora transfer olmuşum. Hocama başarıdığını söylemek için sabırsızlanıyorum. Hocamın Ankara'da bakanlık bünyesinde çalıştığını öğrendim ve Ankara takımlarıyla yapacağımız maç için Ankara'ya geldiğimde hocamı aradım. Kendimi tanıttım, hemen hatırladı. Hoş beşten sonra "başardım hocam" dedim. "İnanç ve azminden dolayı kutularım seni" dedi. Hocama başarıdığını söylemek, onun takdirini almak beni rahatlattı.

Hocamın beni tercihe zorlaması, benim okulu bırakmama sebep olmuş, beni zorunlu bir yola sokmuş, futbolu çok sevmemin de etkisiyle, benim profesyonelliğe giden yolda yaşadığım zorluklara katlanmama vesile olmuştu. O günlerde davranışına çok kızdiğim hocamın profesyonel olmamda farkında olmadan katkısı olduğunu bugünkü bakış açımla görüyorum. Bu durum bana bir ayeti hatırlattı: "Sizin hayır sandıklarınızda şer, şer sandıklarınızda hayır vardır. Allah bilir siz bilmezsiniz."

Yaşam sevincinizin hiç bitmemesi dileğiyle...

Hocamın beni tercihe zorlaması, benim okulu bırakmama sebep olmuş, beni zorunlu bir yola sokmuş, futbolu çok sevmemin de etkisiyle, benim profesyonelliğe giden yolda yaşadığım zorluklara katlanmama vesile olmuştu.

Türk Cimnastiği Hayalin Ötesine Geçiyor!

Yazımıza önemli bir uyarıla başlayalım; Milli cimnastikçilerimize ilişkin birazdan okuyacağınız satırlar, yıldızlarımızın Avrupa Artistik Cimnastik Şampiyonası'nda tarihe gelecek başarılarından çok kısa bir zaman öncesinde kaleme alınmıştır.

Ve evet, Türk cimnastiği adına iddialı olmanın keyfini, gururunu yaşadığımız bu tarihi sürece ilişkin kaleme aldığımız satırlarda da sıkça aynı kelimeleri okumak durumunda kalacaksınız. O yüzden, yıllarca bu kelimeleri bir araya getirebilmenin hayalini kuran bir cimnastik sevdalısı olarak bizleri mazur göreceğinizi umuyoruz.

Öncelikle yazımıza başladığımız iddialı cümlelerin içeriğini biraz açalım ve Avrupa Artistik Cimnastik Şampiyonası'nda Milli sporcularımızın neden tarihe geçeceğini maddeler eşliğinde mercek altına alalım;

Yıllarca bir arada kalabilmek

Milli sporcularımız çocuk yaşlarından bugüne dek antrenmanlarda, özellikle Milli Takım kamplarında bir arada yarışmalara hazırlanma şansını yakaladı. Bu durum, birbirlerine karşı hem iyi birer dost hem de itici bir güç olabilmelerini sağladı.

Doğru rol model sporcularla bir arada olmak

Önlerinde Ümit Şamiloğlu, Göksu Üctaş Şanlı gibi rol model isimler-

le birlikte çalışmak, hemen hemen aynı yaşı grubunda olan yıldız sporcularımız için başarılarını tetikleyen önemli unsurlardan biri oldu.

Başarıya götüren yol haritasının en iyi şekilde uygulanması

Doğu alt yapı hamleleriyle birlikte, sistemli bir tarama sonucunda keşfedilen Milli sporcularımız, Türkiye Cimnastik Federasyonu'nun titiz çalışması ve Türkiye Olimpiyat Hazırlık Merkezi (TOHM) projesinde ortaya konan vizyon çerçevesinde başarılarını her geçen yıl üzerine koyarak 'istikrar'a kavuşturdu.

Türkiye için artistik cimnastikte unutulmayacak bir yıl: 2019!

Bahsettiğimiz bu maddeler ışığında Türkiye, 2019 Dünya Artistik Cimnastik Şampiyonası'nda tarihinin en büyük başarılarından birine imza attı.

Ibrahim Çolak, şampiyonada dünya şampiyonluğuna ulaşarak tarihin altın harflerle yazdırırken, Ahmet Önder de kazandığı gümüş madalya ile bir başka tarihi başarının mimarı oldu. Şampiyonada söz konusu iki sporcumuzun yanı sıra Ferhat Arıcan ve Nazlı Savranbaşı da Tokyo 2021 vizesi almayı başardı.

Tokyo 2021'in provası Mersin'de gerçekleşecek

Artistik Cimnastik Milli Takımlarımız, 2019 yılındaki unutulmaz başarılarından şimdilik kadınlar hem de erkeklerde gözünü zirveye, yani Tokyo 2021'e dikti. Millerimiz bu tarihi yoldaki en önemli provasını ise Mersin'deki Avrupa Şampiyonası'nda gerçekleştirecek.

Milli sporcularımız için şampiyonada hedef, her zaman olduğu gibi yine ilk'lere imza atabilmek olacak. Kariyerleri boyunca bu imzaların altın tekrübeleri, azimleri ve becerileriyle büyük bir gururla dolduran sporcularımız için şimdilik kendi ülkelerinde efsane olma vakti geldi!

Bizlere bu tarihi anlara tanıklık etmenin ayıralığını ve keyfini yaşatan Milli sporcularımıza şimdiden çok teşekkür ediyoruz. Gelecek nesillerin gururla hatırlayacağı ve cimnastik Türk sporuna çağ atlatabilir bu isimlerin, bizlerin dönemine denk gelmesi ne kadar büyük şans farkıdayız değil mi?

Bir sporsever olarak bu farkındalık sahip olup bu şansı doyasıya yaşamayı dileğimle...

Son olarak önemli bir not

Türk cimnastiğindeki altın çağımızdan bahsettiğimiz bu yazımızı şimdilik noktalarken, aerobik dalında ülkemize 'ilk'leri yaşatan Ayşe Beğüm Onbaşı ile '3 çember 2 labut' aletinde Avrupa şampiyonu olarak tarihe geçen Kadın Ritmik Cimnastik Grup Milli Takımımızla ilgili ayrı bir yazımızın olacağını da özellikle belirtelim.

RÖPORTAJ

Yazı: Gençlik Radyosu Gönüllüleri

Keşfedilen ve Keşfedilenin Penceresinden Atletizm

Oğuzhan Kaya, genç ve başarılı bir milli atletimiz. Kendisinin yeteneklerinin keşfedilmesi ve atletizme başlamasına vesile olan ise atletizm ve futbol antrenörü Samet Eğribel. Bir araya geldiğimiz hoca ve öğrencisinden yollarının kesişme süreci, atletizmin önemi ve başarıya uzanan hikâyelerini dinledik...

RÖPORTAJ

Öncelikle sizleri kısaca tanıyalabilir miyiz?

Samet Eğribel: İstanbul Esenler doğumluyum. İlk ve ortaöğretimimimi Esenler Atış Alanı İlköğretim okulunda, liseyi Bayrampaşa Sabit Büyükköy Bayrak Lisesinde tamamladım. Üniversitemi Haliç Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, antrenörlük eğitimimi futbol uzmanlığı alanında bitirdim. Yüksek lisans eğitimimi ise İstanbul Gelişim Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü "Hareket ve Antrenman" alanında tamamladım.

Oğuzhan Kaya: 19 Yaşındayım. Milli Atletizm. İstanbul Esenler'de yaşıyorum. Marmara Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesinde okuyorum.

Sahip olduğu potansiyelin farkında olmayan çocukların nasıl spora kazandırılabiliriz?

Samet Eğribel: Öncelikle hangi spor alanında yetenekli olduğunu gerekli testlerle keşfedin yetenekli olduğu branşa yönlendirirsek, hem onun sevgili bransta başarılı olabilmesini sağlayız hem de daha çabuk ilerlemesini sağlayız.

Genç yaşı spora yönelmeniz karakteristik özellikleriniz bir değişiklik yarattı mı?

Oğuzhan Kaya: Bu durumun çok etkisi oldu. Daha azimli biri oldum. Hayata daha hırslı baktım. Bir adım daha ilerlemek için elimden gelen her şeyi yaptım. Fedakârlıklar yaptım. Antrenmana gidiyordum ve arkadaşlarımla görüşemiştim çok zaman. Sosyal hayatmda bu şekilde fedakârlıklar yaptım.

“BAŞARI ÇABA İSTİYOR”

Yolunuz nasıl kesişti? Keşfetme süreci nasıl oldu sporcumuzla?

Samet Eğribel: Galatasaray Futbol Akademisi'nde kaleci antrenörlüğü yaptığım sene antrenmanlar öğleden sonra olduğu için, öğleden önce okullarda görev alıp bazı yetenekli çocukların keşfetmem için bana izin verildi. Ben de Esenler'de yaşadığım için, Esenler İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne gittim ve görevli öğretmen olmak istedim. Onlar da Esenler Örfi Çetinkaya Ortaokulunda açık olduğunu söylediler ve beni oraya yönlendirdiler. 8. sınıflarda derse giriyyordum. Okul futbol takımını ve atletizm takımıyla ilgilendim.

ATLETİZM VE CİMNASTİĞİN ÖNEĞİ

Spor yapan insanların daha disiplinli olduğu bir gerçek. Küçük yaştaki bireyleri bu discipline alıştırmak için tavsiyeleriniz nelerdir?

Oğuzhan'ı önce okul futbol takımına seçmiştim. Takımdaki hızını, maç içerisindeki kabiliyetini gördüm. Oğuzhan okul futbol takımında oynarken, İlçe Müdürlüğünden atletizm yarışları için bize yazı geldi. Oğuzhan'ı önce ilçe yarışlarına götürdüm. Orada birinci olarak yeteneğini kanıtladı ve bizleri gururlandırdı. Daha sonra ile götürdüm. İlkde de imkânlardan dolayı gerekli ekipmanlarımızı tedarik edememişti ve iki saliseyle dereceye girememiştir. Ben orada Oğuzhan'a pes etmemesi gerektiğini, yeteneğinin olduğunu, sonuna kadar mücadeleşine devam etmesi gerektiğini söylediğim. O da beni dinledi ve antrenmanlarını hiç aksatmadı. Çok çalışkan bir öğrencimdi. Daha sonra Oğuzhan'ı Galatasaray'a, atletizm takımını antrenmanlarına götürdüm. Koray hocaya tanıştım. Koray hoca da gerekli imkânı verdi.

Spor ve eğitim hayatını bir arada yürütmeye korkan yaşıtlarına bir mesajın var mı?

Oğuzhan Kaya: Başarılı olmak istiyorsanız antrenman yapmak zorundasınız. Ben okula gitmek için her gün sabah 06.00'da kalkıyorum, 15:00'de çıkyorum. Çıktıktan sonra antrenmana gidiyordum. Sonra eve gidiyordum. Cumartesi günü dışında bu şekilde yapıyordum. Başarı istiyorsanız çabalamanız gerekiyor.

Samet Eğribel: Disiplin her alanda olduğu gibi bu alanda da çok önemli. Disiplinli bireyler kendilerini mücadeleleriyle, başarılarıyla kanıtlıyorlar. Disiplin küçük yaş gruplarına aşılamamız gereken bir olgu. Disiplinli bireyler her alanda başarılı olabilirler, bunun için de sevdikleri spor dalına öğrencilerimizi yönlendirmemiz gerekiyor. Böyle olduğunda zaten sevdikleri için, o spor dalı için mücadeleye başlayacaklardır. Bütün sporların ana dalının Atletizm ve Cimnastik olduğunu düşünüyorum. Küçük yaş gruplarına öncelikle cimnastik ve atletizmi kazandırmanız gerekiyor. Hangi alan olursa olsun, bu iki dal çok önemli bir kazanım. İlerleyen süreçlerde yetenekleri doğrultusunda çeşitli branşlara yönlendirmemiz gerekiyor. Yani “gel evladım sen futbolcu olacaksın” diye kesin bir yargıla yaklaşmamız gerekiyor. Örneğin; Oğuzhan ilk geldiğinde “Hocam ben futbolcu olmak istiyorum” demişti. Evet futbolcu olabilir ama onun atletizm özellikleri çok ön planda olduğu için ona atletizmde daha başarılı olabileceğini söyledim.

Hedeflerinden bahseder misin?

Oğuzhan Kaya: Bu sene hem Dünya hem de Avrupa Şampiyonası var. Geçen sene olduğu gibi orada altın madalya almak istiyorum. Sonrasında her sporcunun hayatı olduğu gibi Olimpiyatlaraya gitmek istiyorum. İnşallah bunu gerçekleştirmek istiyoruz.

Öğretmenlerimiz için bir mesajınız var mı?

Samet Eğribel: Bizlerin bu zamana kadar gelmemize katkısı olan tüm vefakâr öğretmenlerimizin Öğretmenler Günü'nü en içten dileklerim-

le kutluyorum. Eli öpülesi tüm öğretmenlerimize selamlarımı iletiyorum.

Oğuzhan Kaya: Onlar öğrencilerinin hayatlarına dokunuyorlar. Yüce bir meslek olduğunu düşünüyorum. Tüm öğretmenlerimizin Öğretmenler Günü'nü kutluyorum ve elliinden öperim.

Avrupa Şampiyonluğuna giden süreçte mutlaka çok anın olmuştur. Bunlardan bir tanesini bizimle paylaşır misin?

Oğuzhan Kaya: Sezonun en başından itibaren haftada altı gün antrenman yapmaya başladım. Günde çift idman yapıyordum. Bu süreçte çok zorlandım. İnsan vücudu bir yerden sonra zorlanıyor. Avrupa Şampiyonasına yaklaştığımızda bacağımда ufak bir sıkıntı olmuştu. Bu sebeple psikolojik olarak düşüşe geçtim. Ama hocalarım ve arkadaşlarım bu zorlu süreçte yanında oldu. Atlatacağımı inandım ve Avrupa Şampiyonası'na gittiğimizde başardım.

Samet Eğribel: 2019 Esenler Erokspor'da Kaleci Antrenörü olarak çalıştığım sürede Nevşehir'de kampta ikinci günümüzde ve Oğuzhan bir mesaj atmıştı: “Hocam Avrupa Şampiyonu oldum, bu yola başlamamda sizin emeğiniz var” demişti. Bu beni çok mutlu etmişti. Ekip arkadaşlarımla ve futbolcularla da paylaştım. Oğuzhan inşallah olimpiyatlara giderek ve dünyada da çok büyük başarılar elde ederek bizi gururlandıracak. Buna inancım sonsuz. Tüm antrenör arkadaşlarımıza, öğretmenlerimize bu yetenekleri keşfetme konusunda çalışmalarını tavsiye ediyorum. Ülkemizde çok yetenekli sporcularımız ve antrenörlerimiz var, bunu başarabiliz. Her şey ülkemiz için.

Samet Eğribel: Hem öğretmen hem de profesyonel futbol antrenörü olarak ilkokullarda beden eğitimi dersi verilmesinin yalnızca kolejerde değil, devlet okullarında da olması gerekiğine inanıyorum. Çünkü ağaç yaşken eğilir. Oğuzhan'ı ben 8. sınıfı keşfettim ama ben veya başka bir hocamız olmasa belki bu yetenekler kaybolup gidecekti. İlkokullarda beden eğitimi hocaları, spor uzmanları ve antrenörler olursa, bu yetenekleri toplumumuza ve Türk sporuna kazandırmış oluruz.

Oğuzhan Kaya
“

Bir adım daha
ilerlemek için elimden
gelen her şeyi
yaptım. Fedakârlıklar
yaptım. Antrenmana
gidiyordum ve
arkadaşlarımla
görüşemiyordum
çoğu zaman. Sosyal
hayatında bu şekilde
fedakârlıklar yaptım.
”

KÖŞE YAZISI

Yazı: Ece ÇİFTÇİ

Sorumlu Bir Nesil ve Gönüllülük

Daha önce "kelebek etkisi"ni hiç duymuş muydunuz? Küçük değişiklıkların büyük ve tahmin edilemez sonuçlar doğurmasına kelebek etkisi (butterfly effect) deniliyor. Kelebek etkisine inanan birey ya da grupların sorunlara karşı duyarlı davranışları sergilemesini sosyal sorumluluk olarak adlandırıyoruz. Ne de olsa Amazon Ormanları'nda bir kelebeğin kanat çırpması dünyanın başka bir ülkesinde ya da diyarında bir fırtına sebep olabilir.

Toplum yaşamının refahının yükseltilmesi, sürdürülebilirliğinin sağlanması için önem arz eden sosyal sorumluluk davranışları devlet ve sivil toplum örgütleri için önemli bir ugraş alanı. Birleşmiş Milletler'in tanımına göre; bireyin kendi özgür iradesiyle maddiyata dayanmayan bir motivasyonla kendi ve/veya ya da yakın çevresi dışındaki bireylere, diğer canlıların yararına yönelik gerçekleştirdiği faaliyetlerin hepsine de gönüllülük diyoruz. Kısaca gönüllülüğü "gönülümüzden ve ortak iyiye ulaşmak için yaptığımız eylemler" olarak düşünebiliriz.

Gönüllülüğün Türkiye'deki kirılma noktalarından biri ise 2019 yılında Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın gönüllülüğü Türkiye'de bir politika olarak gündemine alması ve Gönüllülük Yılı ilan etmesi oldu. Peki, ne demek bu Gönüllülük Yılı?

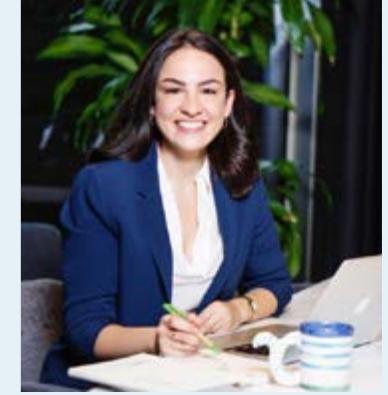
Kamu tarafından artık toplumsal fayda tanımlanıyor ve kurumsallaşıyor demek. Gönüllüler alkışlanıyor, bu da demektir ki, ne kadar çok rol model gönüllü çıkarsa o kadar çok insanı gönüllü olmaya teşvik edebileceğiz. Aynı zamanda gönüllülüğün, sivil

toplumun belki uzun vadede sosyal girişimlerin yasal zeminlerini konuşarak mevcut güven eksiklerini giderebileceğiz.

2018'de yayımlanan Dünyada Gönüllülüğün Durum Raporu'na göre gönüllülerin sayısı dünyada 1 milyardan fazla. Bu sayıya iş gücü olarak baktığımız zaman, 109 milyon tam zamanlı çalışan işçiye eş değer. Gönüllüler bir ülke olarak kabul edersek, bu sayıyla birlikte tam zamanlı iş gücü bakımından dünyanın beşinci büyük ülkesini gönüllülerin oluşturduğunu söyleyebiliriz. Evrende ve toplumda farklı şeyler görmek istiyorsak farklı şeyler yapmalıyız. Üstelik 'Gönüllü Ülke'miz varken bunu daha kolaylıkla yapabiliyoruz. Peki, ülkemize dönüp baktığımızda gönüllülük durumu nedir?

2018 verilerine göre maalesef durum pek iç açıcı değil. Gönüllülük için harcanan zaman çerçevesinde Türkiye, 146 ülke arasından 126. sırada ve %7'lük bir gönüllü katılımı var. 2000'li yılların başından beri belirli aralıklarla yapılan bu istatistiklerden sonra harekete geçen birçok eğitimci ve sivil toplum çalışanı oldu. Gönüllülüğün bir görevden çok bir bilince dönüşmesini destekleyen bu grup gönüllüğün okul sıralarına taşımak için büyük çaba gösterdi ve göstermeye de devam etmekte.

Gönüllülük faaliyetleri insanlık için dileği farkı şeyleri görmenin en kolay ve en güzel adımdır. Çıkar ve karşılık beklemeden yarattığımız fayda ile küçük ya da büyük değişimler yaratıbmak gönüllülük ve kelebek etkisinin de en güzel örneğidir aynı zamanda. Kelebek Etkisi'ni bir felsefe olarak düşündüğümüz yarattığımız bir faydanın çok da alaklı görmediğimiz olayları ya da kişileri de etkilediğini görebiliriz.

Ece ÇİFTÇİ

KÖŞE YAZISI

Yazı: Ece ÇİFTÇİ

Bireylerin maddi ya da manevi karşılık beklemediği, kişisel çıkarlarını ön planda tutmadığı, manevi hazdan ziyade çalışma hayatına da hazırladığı, bireysel sorumluluk gerektirirken aynı zamanda ekip çalışmasını da öncelediği faaliyetler olması sebebiyle gönüllülük faaliyetleri kişisel gelişim açısından büyük önem arz eder. Dünyadaki birçok üniversite öğrencilerini toplum için yaptıkları çalışmalar ile değerlendirdi. Ortaya koydukları sosyal fayda ile değerlendirilen öğrencilerin gönüllülük ve sivil toplum ruhu da perçinlenmiş oluyor.

Bu perçinlenmeyi teşvik etmek isteyen bir diğer sektör ise sosyal sorumluluk danışmanlığı veren şirketler. Alanda uzman kişilerin mentorliğinde projelerini hayatı geçirme fırsatı bulan öğrenciler geleceğin bilinçli gençleri olarak hayatı hazırlanıyor. Gerçekleştirdikleri projeler sayesinde derslerde öğrendiklerini gözleme, deneyimleme fırsatı bulmalarıyla akademik performanslarının kalitelerini de artırıyorlar.

Kurucusu olduğum SosyalBen Vakfı'nın iktisadi işletmesi SosyalBen Akademi de gönüllülüğün bir sorumluluk olması için danışmanlık faaliyetlerimizi sürdürüyoruz. SosyalBen Akademi'de eğitim kurumlarına gönüllülüğü öğrencilerine nasıl anlatabileceklerine dair dersler, liseli gruplar, kamu kurumları ve kurumsal firmalar için de sosyal sorumluluk projeleri üretme, geliştirme ve hayatı geçirme konusunda danışmanlık verirken, gelecek nesillerin yaşadıkları dünyadan sorumlu olmalarını sağlıyoruz. Gönülden atılan her adımın uzun vadede aktif vatandaşlığın temeli olduğunu biliyor ve bu biliç ile SosyalBen Akademi

modeli üzerinden gençlerin, çocukların, kamu ve kurumsal firmaların toplumsal fayda güden projelerin bizzat içinde yer almaları ve bu projeleri hayatı geçirmeleri için 2015'ten beri danışmanlık faaliyetlerimizi güçlendirerek sürdürüyoruz.

Yerel ve global olarak toplumsal sorunlara kalıcı çözümler üretmek bu denli önem kazanmışken kelebek etkisi yaratmayı kim istemez ki?

“Kelebek etkisi felsefesini benimsemek dünyadan sorumlu olduğumuzun farkındalığını da artırır.”

Hayallere Dalış: Emre Sakçı"

Mavi sulara kulaç attığında henüz 3 yaşındaydı. 15 yaşındayken, erkekler kategorisi tüm yaş gruplarında dünya rekoru kıran ilk Türk sporcusu olmuştu. Şimdi de ise kurbağalama tarihinde, dünyanın en iyi performansını sergileyen sporcusu olarak anılıyor. Bahsettiğimiz sporcumuz suların derinliklerinden gelen, "balık adam" olarak da hafızalara kazınan Dünya Şampiyonumuz: Emre Sakçı.

Bu yıl Budapeşte'de düzenlenen Uluslararası Yüzme Ligi'nde 25.74'lük derecesiyle kısa kulvar 50 metre kurbağalamada birinci olarak Türkiye rekorunu kıran genç yeteneği, hayallerine kulaç atarken yakaladık ve yüzmenin 7 püf noktasını sorduk. İşte rekortmen sporcumuzun cevapları:

“
Su hayatın
vazgeçilmez
unsurlarından
birisi.
Esneklik ve
kas gelişimine
de oldukça
faydalı. Aynı
zamanda su
benim için
sakinlik ve
dinginlik
veren en
önemli araç.**”**

1 YEL DEĞİRMENİ GİBİ OLUN

Yüzme ciddi teknik ve zarafet içeren bir spordur. Suyun içerisinde, kollarınızı bir yel değirmeni gibi çevirmeye çalışın. Yel değirmenleri gibi yumuşak ve hızlı bir şekilde hareket etmek başlangıç için harika olacaktır.

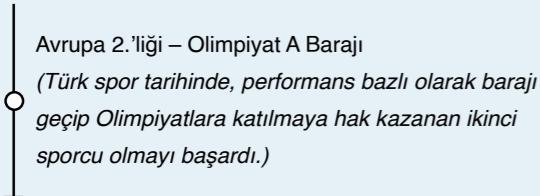
2 KENDİ ÖNÜNDEN ÇEKİL!

Yüzmeyi öğrenmenin önündeki en büyük engel insanın kendisidir. Yüzmeye yeni başlayacak kişilerin, en temel yapması gereken şeylerin başında korkularını yenmesi gelir. Bunu başardığınız takdirde başka rakibiniz yok.

**BAŞARI
TAKVİMİ**
7 PÜF NOKTASI

Yazı: Zeynep DEMİR

2020**2019****2018****2017****2015****2013****6**

Kasların kontrolünün öğrenilmesi yüzme tüyoları arasında en başta yer alır. Kasların sıkılması durumunda oksijen alımı ve yüzmek zorlaşır. Suyun içerisinde rahat bırakmayı başarmak 7 püf noktanın en önemlididir.

3**PANİK YOK!**

Yüzmek bir denge işidir. Vücut anatomisi gereği suyun üzerinde kendi başına hiç hareket etmeden durabilmeniz mümkün. Suyun içerisinde sabırlı ve sakin bir şekilde kalmayı başardığınız takdirde yüzmek sizin için keyifli bir hâl olacaktır.

4**KASLARINI RAHAT BIRAKINI!**

Kasların kontrolünün öğrenilmesi yüzme tüyoları arasında en başta yer alır. Kasların sıkılması durumunda oksijen alımı ve yüzmek zorlaşır. Kasları suyun içerisinde rahat bırakmayı başarmak 7 püf noktanın en önemlididir.

5**ÜÇ KULAÇ BİR NEFES!**

Söz konusu suyun altında kalmak olunca, atlanmaması gereken en önemli aşamalardan birisi de nefes kontrolü. Suyun içerisindeyken adrenalin ve tensiyonu kontrol altında tutmak için oksijensiz kalınmamalıdır. İşte yüzme branşında başarının 7 püf noktasından kuşkusuz biri de; üç kulaç bir nefes!

6**SU HAYAT DEMEK!**

Su hayatın vazgeçilmez unsurlarından birisi. Esneklik ve kas gelişimine de oldukça faydalı. Aynı zamanda su benim için sakinlik ve dinginlik veren en önemli araç. Suya her girdiğimde ilk günde coşkuyla kulaç atıyorum. İşte bu durumda başarıya kulaç atmanın 7 püf noktasından en önemlisi suda hayat bulmaktır.

7**ANTREMAN**

Yüzme pratik işidir. Eğer yüzme performansınızı gözle görülür bir şekilde artırmak istiyorsanız, antrenman programınızın hem kuvvet, hem sürat, hem de dayanıklılık içeren kompleks bir yapıyı içermesi gereklidir. Antrenör desteği ile birlikte sistemli bir şekilde antrenman yaptığınızda suya karşı dayanıklılığınızın artması kaçınılmaz olacaktır. Ne kadar çok antrenman, o kadar çok dayanıklılık!

İnternette Kendimize Özel Bir Alan

Gün be gün yaygınlaşan internet hizmetleri hayatımızda öyle yer edindi ki, ülkemizde yaklaşık 53 milyon kişi internet ile doğrudan etkileşim halinde. Alışverişten mesajlaşmaya, sağlıktaneğlenceye, eğitim ve öğretimden çalışmaya kadar birçok alanda interneti yaygın şekilde kullanıyoruz. Peki, internet üzerinde kendimize özel bir alanı nasıl edinebiliriz?

Kendi Kontrolümüzde Bir Sayfa

Sosyal medya profili oluşturmak pratik bir çözüm gibi görünebilir ancak bu platformlarda oluşturulan profillerin kontrolü görünürde bizde olsa da, aslında hiçbir kontrole sahip değiliz. Zira bu platformlar magazin veya haber kaynağı tarzında faaliyetlerini sürdürmekle birlikte, bilgi karmaşasına da sebep oluyorlar. Sosyal medya profillerinin

bilgi arşivleme konusunda yarattığı karmaşadan kurtulma ve ortaya koyduğumuz içeriğin kontrolünü daha fazla elimize alabilmek için internet üzerinde tutulan günceler (bloglar) iyi bir alternatif olarak karımıza çıkıyor.

Internet üzerinde günde (blog), kişisel veya kurumsal bir alan edinmek için ihtiyacımız olan web sitemiz için bir alan adı ve barındırma hizmeti edinmemiz gerekiyor. Alan adı, bir web sitesinin internet üzerindeki adı ve adresidir. Kişisel sayfalar için genellikle adsoyad.com(.tr) uzantısı kullanılırken, günceler için belirli bir konu üzerine yapılıyorsa konu isminin geçtiği alan adları tercih ediliyor; örneğin, geziguncem.com gibi veya anlamsal olmayan ama okunaklı dizimler kullanılabilir. Örneklemeleri ".com" üzerinden vermiş olsam da, ".net, .org, .me" gibi kullanılabilir birçok uzanti bulunmaktadır.

Alan Adı Nasıl Alınır?

Web barındırma (Web Hosting veya Yer Sağlayıcı) hizmeti, bireylerin ve kuruluşların sitelerini "World Wide Web" (www) aracılığıyla erişilebilir hale getirmelerine olanak tanıyan bir tür yer sağlama hizmetidir.

Alan adı tahsis (kayıt, tescil olarak da adlandırılmakta) hizmeti veren birçok kuruluş bulunuyor ancak dikkat etmemiz gereken husus, resmi bir organizasyon olan ICANN tarafından yetkilendirilmiş alan adı kayıt kuruluşu tercih etmek ve yerli bir firma veya resmi Türkiye temsilciliği bulunan bir firmadan alım yapmak faydalı olacaktır. Alacağınız alan adı ".tr" uzantılı ise bu alan adı tahsis hizmeti ülkemizde Orta Doğu Teknik Üniversitesi tarafından ve yine ODTÜ tarafından yetkilendirilmiş kuruluşlar tarafından verilmektedir. Alan adları en az bir yıl süre ile tahsis

edilir, tahsis ücretleri ile kısa bir bilgi vermek gerekirse uzantılar arası farklılık göstermeye birlikte, Kırk Türk Lirası'ndan başlayan fiyatlarla alan adına sahip olabilirsiniz.

Web barındırma hizmetini BTK (Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu) tarafından yetkilendirilmiş yerli veya resmi Türkiye temsilciliği bulunan yer sağlayıcı firmalardan tercih etmenizde fayda olacaktır. Bu firmaların listesini btk.gov.tr adresinden öğrenebilirsiniz.

Not: Alan adı tescili ve web barındırma hizmetleriyle ilgili sormak istediğiniz olursa, cagdas.buber19@ogr.atauni.edu.tr adresime yazabilirisiniz.

Sosyal medyada oluşturulan profillerin kontrolü görünürde bizde olsa da, aslında hiçbir kontrole sahip değiliz. Peki, kontrolü daha fazla elimize alabilmek ve kendi sayfalarımızı oluşturmak için internet üzerinde kendimize özel bir alanı nasıl edinebiliriz? //

Kişisel Bilgilerin İşlenmesi ve Paylaşılması Üzerine ETİK PROBLEMLER

Günümüzde kullandığımız birçok internet sitesi, kullanıcılarının iletişim ve kişisel bilgilerini topluyor, izinsiz olarak paylaşılıyor ve belki de satıyor. Hem özel yaşamın gizliliğini ihlal eden hem de bilişim etiğine uygun olmayan bu durumdan korunabilmek için daha dikkatli davranış, bazı basit adımları atabiliyoruz.

Bir üyesi olduğumuz bilgi toplumunda, bilgiye olan ihtiyaç ve bu bağlamda bilginin önemi her geçen gün artıyor. Bilgiye olan bu talep, kişisel verilerin korunması konusunda çeşitli etik ve yasal problemleri de beraberinde getiriyor. Birçok büyük firma; reklam ve ürün-pazar araştırması başta olmak üzere çeşitli alanlarda istatistiksel veriler elde etmek için internet kullanıcılarının kişisel bilgilerine ihtiyaç duyuyor ve bazıları da bu bilgilere yasal olmayan yollardan ulaşıyor.

Günümüzde kullandığımız birçok internet sitesi, bizler ile ilgili çeşitli bilgiler topluyor. Özellikle sosyal medya platformları kişisel bilgilerin toplanmasında büyük bir rol oynuyor. Çünkü sosyal medya platformlarının etkisi ile neredeyse "özel hayatın gizliliği" kavramı anlamını yitirdi. Bunda, birçok paylaşımın dikkatsizce yapılması daha da etkili oluyor.

Örneğin; 2018 yılında dünyanın en çok kullanılan sosyal ağlarından biri olan facebook, kullanıcılarının kişisel verilerine, büyük teknoloji şirket-

Özel Hayat ve Bilişim Etiğinin İhlali

Genel olarak kullanıcıların toplanan iletişim ve kişisel bilgileri izinsiz olarak paylaşılmıyor. Örneğin, ürün tanıtımı ve çeşitli reklam yayınları için e-posta adresi ve telefon numarası, çeşitli istatistik, ürün-pazar araştırmaları ve siyasi-toplumsal veriler elde etmek için doğum tarihi, ülke, şehir, hobiler, sık yapılan alışkanlıklar gibi bilgiler toplanıyor. Toplanan bu bilgiler, işlenerek elde edilen sonuçlar veya ham bir şekilde çeşitli teknoloji devi şirketler ile paylaşılıyor ve belki de satılıyor. Böylece hem özel yaşamın gizliliğini ihlal eden hem de bilişim etiğine uygun olmayan bir durum ortaya çıkıyor.

Bu bağlamda; e-posta kutunuza tanımadığınız bir adresden gelen ürün tanıtım mesajları, cep telefonunuza gelen çeşitli aramalar, yazılı ve sesli mesajlar iletişim bilgilerinizin sizden izinsiz paylaşıldığından en önemli göstergelerindendir. Peki, bu duruma engel olmak için neler yapılabilir?

Atılması Gereken Bazı Basit Adımlar

Kişisel bilgilerin korunması konusunda dikkat edilecek bazı hususlar şunlardır;

- Özellikle internet gizliliğini sağlayan açılır pencere ve reklam engelleyici yazılımlar kullanılmalı.
 - Bilinmeyen internet sitelerine üye olunmamalı ya da üyelik için tek kullanımlık e-posta adresi kullanılmalı ve kişisel bilgiler paylaşılmamalı.
 - Herhangi bir internet sitesine üye olurken, üyelik sözleşmesi ve kullanım koşulları dikkatlice okunmalı. Kişisel verilerin gizliliğini ihlal edecek bir uygulamada veya internet sitesinde üyelik açılılmamalı.
 - Özellikle sosyal medya platformlarında ve çeşitli mobil uygulamalarda yapılan yer bildirimleri de özel yaşamı zedelediğinden bu tür paylaşım yapılmamalı.
 - Güvenilir olmayan uygulamalara kişisel bilgilere erişme izni verilmemeli.
 - Toplum; güvenli internet kullanımı ve kişisel verilerin korunması konusunda bilinçlendirilmeli.
- Kişisel bilgilerin elde edilmesini, depolanmasını, çeşitli ortamlarda işlenmesini, sınıflandırılması ya da kullanılmasını engellemek amacıyla 7 Nisan 2016 tarihinde Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (KVKK) yürürlüğe girmiştir. Kişisel verilerin korunması konusu, içerik sağlayıcı internet sitelerine ve mobil uygulamalara çeşitli yasal yükümlülükler getirmektedir. Buradan hareketle internet kullanıcıları, kişisel bilgilerin korunması konusunda internet sitelerine erişimlerde tarayıcılar tarafından depolanan cerezler (cookie) konusunda bilgilendirilmekte ve cerez kullanım koşullarını kabul edip etmediğiniz de sorulmaktadır.

Turne ve 'Formula 1' Hüseyin

Tiyatroyu tam olarak ifade edebilmek o kadar zor ki, hani "kirmizi nedir?" diye sorsalar cevap veremez ve susup kalırız ya, iste öyle bir şey tiyatroyu tarif etmek. Ne anlatsanız hep bir yanı eksik kalır.

Bu eksiklik içerisinde tiyatronun tarifi yapılrken belki de en çok kullanılan cümle "tiyatro dedığının iki kalas bir hevestir." Doğru iki kalas bir heves ama inanın bir oyuncu ve yönetmen olarak bâzen ben bile düşünceye dalıyorum; bu deyimdeki kalas kelimesi dekor için mi kullanılmış, yoksa biz tiyatroya heveslileri için mi?

Tiyatroya heyecan katan ve tiyatro yapmaya heveslendiren birçok durum olduğu muhakkak. Bunların arasında belki de en öne çıkanlardan biri "turne" heyecanıdır.

Turne demek aynı zamanda Hüseyin abi demek, yıllarca birlikte tiyatro yaptığımız insanlar için. Nam-ı diğer "Formula 1 Hüseyin"...

Turne dedigimiz de, bu iki kalasa tekerlek takılmış hâli olsa gerek. Yani tiyatro sanatının mobilize olmuş hâli de diyebiliriz basitçe.

Turne demek hasretle, özleme beklenilmek demek. Ülkemizin kıyısında kösesinde kalmış, belki hayatında daha önce hiç tiyatro oyunu izlememiş veya izlemelere doymamış, kimsenin bakmadığı bir bölgede kendi kurduğu dünyasında yaşamına devam eden insanlara ulaşmak, onların karşısında sahneye çıkmak demek. Mutluluklarını gözlerinden okumak, tâdirlerini alkış sesleri ile duymak demek.

Tiyatroya heyecan katan ve tiyatro yapmaya heveslendiren birçok durum olduğu muhakkak. Bunların arasında belki de en öne çıkanlardan biri "turne" heyecanıdır.

Çağımız tüm araç gereçler için diğer nakliyeci-lere oranla Hüseyin abi, nam-ı diğer "Formula 1 Hüseyin" bize hep uygun fiyat verirdi. Kendisine sordum bir gün "sana ne-den 'Formula-1' diyorlar?" diye. Güldü, "arkadaşlarla sohbet arasında 'bana da o arabaları ve imkânları verseniz, ben de en az onlar kadar kullanırım ne var bunda sanki?' dedim" dedi. Kendine güvenen her zaman yüksek olan Hüseyin abinin işte o gün bugündür lakabı Formula-1 kalmış...

Yeniden gelelim turneye... Turne söz konusu olduğunda başrolde hep Hüseyin abi vardır. Hüseyin abi görevi olmamasına rağmen tüm dekor ve kostümü bizimle beraber taşır ve itina ile kamyonun arkasına yerleştirir. Çünkü turne için taşıya-

nesi olduğunda her zamanki kamyoncu alışkanlıklarını bırakıp, bizden biri gibi hareket etmemi ve bize canı gönülden yardım etmemi bir vazife bilir kendince. Yazın kavurucu sıcaklığında, kişi dondurucu soğukta... ister yağmur yağmış kaygan yollar, ister kar yağmış buz tutmuş yollar Hüseyin abi için fark etmez. Çünkü seyircimize verilmiş bir randevumuz vardır ve hasretle, sevgiyle bekleyenler bekletilmeliidir. İşte bu düşüncelerle çıkış yol. Yönüümüz Türkiye'nin neresi olursa olsun, varacağımız yer sahnedir.

Hüseyin abinin emektar kamyonuyla yola çıktığımız andan itibaren bir müzik gibi gelir motorun sesi bize. Pata pata pata vuran sesi bir müddet sonra duymamaya başlarız. Aslında alışık kulaklarımız ama ne zaman geriye doğru dönüp baksak, arkada bıraktığımız o siyah toz dumanını görmemek imkânsızdır. Yokuş çıkarken yaşlı kamyon öyle zorlanır ki, zannederiniz birazdan yorgun bedeni isyan edip duruvererek...

Cıktığımız bu turne yolculuklarında birçok defa yolda kalmış kamyonu tamir etmek ya da lastiğini değiştirmek zorunda

kalmış olmasına rağmen Hüseyin abi laf söylemez kamyonuna. "O benim baş takımım, soframızdaki ekmeğim, çocuğumun okul çantasındaki defteri kitabi, evimin kirası..." deyiverir. Belki imkâni olsa, oracıkta bağırına basıvererekmiş gibi sevgiyle anlatır ihtiyar kamyonunu.

En son çıktığımız yolculukta ise kar kış kiyametin içerisinde yol alırken, belki de bizim yükümüze dayanamadığı için kamyonetinin lastiği patlamış ve değiştirmek

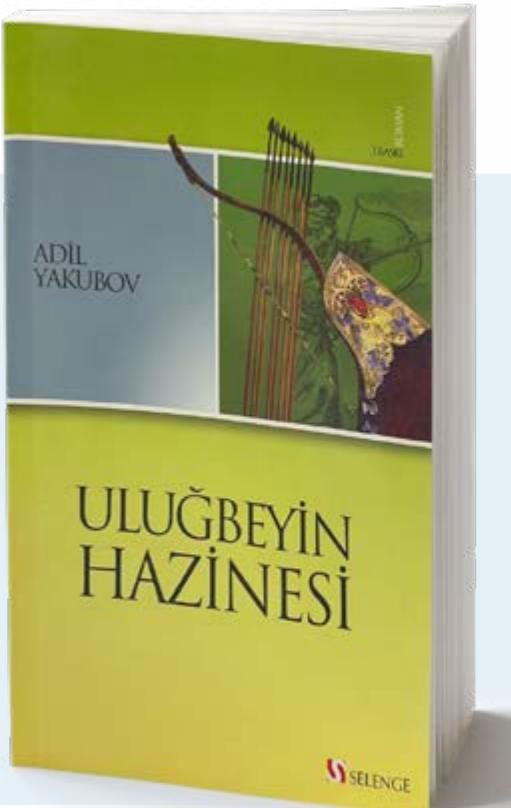
zorunda kalmıştı Hüseyin abi. Yaklaşık bir saat süren bir çaba sonunda işini bitirip direksiyona geçmişti ki, ellerinin soğuktan morarmış olması dikkatimi çekti. Bu durumda bile Hüseyin abinin ağızından dökülen cümle "merak etmeyein sizi zamanında yetiştireceğim" oldu. Bir başına lastik değiştirdiği, arıza giderdiği böylesi durumlarda "bizim tek kişilik pist stoplarımız" der Hüseyin abi. O gün de öyle oldu, birlikte güldük. Sonra, hiç çıkarmadığı Formula 1 şapkasını düzeltip, bir pilot edasıyla kamyonetin vitesini attı ve müthiş bir motor bağırtısıyla, sanki start verilmesini bekleyen bir F1 aracı içindeyimiz gibi yola koymulduk.

Oyunumuzu bitirip selamlamaya gectigimizde, seyirci bizi, biz de seyircilerimizi alkışlarken ellerimin morardığını gördüğünde anladım ki, bu alkışlar sadece bize değil, aynı zamanda sanaydi Hüseyin abi. Hayatında hiç Formula 1 yarışına katılamasan da...

Uluğbey'in Hazinesi

Hikâyesi, olay örgüsü ve kurgusu muhteşem, bir an olsun elinizden bırakmadan bitirme isteği uyandırın sadeliği ve akişkanlığıyla öne çıkan eser, trajik bazı olaylar silsilesiyle de okuyanda buruk bir tat bırakmayı başarıyor.

Bir an, Ortaçağ'da olduğunuzu halal edin. 1430'lú yıllar. Yer, bugünkü Özbekistan topraklarında yer alan Semerkand. Vakitlerden gece. Henüz sokakların bugünkü kadar aydınlanmadığı, şehirlerin elektrikle aydınlanmadığı o zamanlarda, ışık kirliliği olmaması nedeniyle gece gökyüzündeki cisimlerin nasıl bir parlaklık ve haşmetle görüleceğini, ortaya çıkan manzaranın ne kadar muhteşem olacağını bilmem izaha gerek var mı...

Semerkand'da gece insanların uykuda olduğu o vakitlerde, iş başında olan birilerine ev sahipliği yapan yerlerden biri de, şehrin kuzeydoğu yönünde kayalık bir tepe üstüne çinili tuğlalardan inşa edilmiş 48 metrelik, yuvarlak, üç katlı bir rasathaneye. Olabildiğine sessiz bu yerde hummalı bir şekilde çalışanlar ise Timur İmparatorluğu'nun hükümdarı ve döneminin en önemli matematik ve astronomi alımlerinden Uluğ Bey ile rasathanenin sorumlusu ünlü alim Ali Kuşçu ve öğrencileri..

1259 yılında, İlhanlılar Devleti'nin kurucusu Hülâgû Han tarafından bugünkü İran'ın Meraga şehrinde yaptırılan ve o güne kadar yapılan en büyük rasathaneye olarak bilinen Meraga Rasathanesi'nden sonra yapılan en büyük rasathaneye olan Semerkand Rasathanesi, Uluğ Bey'in Türk ve dünya bilimine en önemli hizmetlerinin başında geliyordu. Uzay çalışmaları ve gözlemlerinin yapıldığı bu rasathanede, matematik ve astronomi ilmine yönelik başta meşhur el yazmalarının yanı sıra Uluğ Bey'in yazdırıldığı ve İslam dünyasının önemli ilim başkentlerinden bin bir zahmetle getirttiği binlerce kitaptan oluşan dev bir kütüphane de yer alıyordu.

İlim aşkıyla bir araya gelen insanların özellikle geceleri çalışıkları bu rasathanede, üzerine yoğunlaşan önemli konulardan biri de, yine büyük oranda bu rasathanede tasarlanmış aletlerle gökyüzünün her gün izlenmesi, notlar alınması

ve keşfedilen gezegenler ve yıldızlarla gökyüzünün bir harmasını çıkartmaktı. Bırakalım o gündü dünya nüfusunun kalanını, Semerkand şehir ahalisi dahi böyle bir harita üzerinde çalışıldığından habersizdi. Ve yine hayal edin; Uluğ Bey ve Ali Kuşçu'nun, geniş bir masa üzerine yaydıkları kurutulmuş ceylan derisi üzerine altın suyuyla özene bezene yıldızladıkları uzay haritası üstünde çalışıkları sıradı, içeriyi aydınlatan

kandillerin de söndürülmesi sonrası

oluşan karanlığın içinde bu haritanın gökyüzü gibi tüm haşmetiyle nasıl parıldayacağını... O muhteşem manzara karşısında neler hissedeceğinizi... O yıllarda yaşayıp da böyle bir çalışmaya kim şahitlik etmek istemezdi acaba?

Özbek romancı Adil Yakubov'un, Özbekistan'ın Sovyetler Birliği (SSCB) işgalinde olduğu dönemde kaleme aldığı ve Ahsen Batur'un günümüz Türkçesine kazandırdığı Uluğbey'in Hazinesi isimli romanı okuduğumda, kısa sürede kendimi kitapta anlatılan dünyada bulmuştum. Özellikle o yıllar için oldukça önemli ve muhteşem bir çalışma

sayılabilecek gökyüzü haritası çiğ karma çabası karşısında inanılmaz heyecan duyup, kendimi o haritanın başında Uluğ Bey ve Ali Kuşçu gibi âlimlerin çalışmalarını izlerken halal etmiştim.

Tam bir Özbek ve Türk dünyası edebiyat klasiği sayılan Uluğbey'in

Hazinesi, 30'dan fazla dünya diline çevrilmiş bir eser. Merhum Kirgız romancı Cengiz Aymatov'un başucu kitapları arasında yer alan bu roman, tarihi roman kategorisinde de tam bir kültür eseri. Uluğ Bey döneminde yapılan ilmi çalışmaların yanı sıra dönemin toplumsal ve dini yaşayışı, düşünme biçimleri, örf ve adetleri, saray yaşantısı ve hitap şekilleri üzerine de aydınlatıcı bir edebiyat klasiği.

Hikâyesi, olay örgüsü ve kurgusu muhteşem, bir an olsun elinizden bırakmadan bitirme isteği uyandırın sadeliği ve akişkanlığıyla öne çıkan eser, trajik bazı olaylar silsilesiyle de okuyanda buruk bir tat bırakmayı başarıyor. Romanda, Uluğ Bey'in hazin hikâyesinin yanı sıra, Semerkand'dan ayrıldıktan sonra, Fatih Sultan Mehmet'in davetiyle İstanbul'a gelerek, Ayasofya medresesi müderrisiğine atanan ve başta İstanbul'un enlem ve boylamını hesap edip, çeşitli güneş saatleri yapmak dahil, Osmanlı ilim hayatına sayısız hizmette bulunmuş Ali Kuşçu'nun hikâyesi de ayrıca bir merak uyandırmayı başarıyor.

Aynı zamanda İbni Sina: Köhne Dünya gibi muhteşem bir romanın da yazarı olan Adil Yakubov'un Uluğbey'in Hazinesi eseri, tarihi romanların yanı sıra bilim tarihine ilgi duyan her okuyucunun okuması, hatta her kitaplıkta mutlaka yer almazı gereken bir kitaptır.

4500 Yıllık Bir Tutku:

Gitar

Gitar tarihi genellikle 15. ve 16. yüzyıllarda Rönesans Gitarı olarak bilinen türüyle başlatılır. Fakat elbette gitarın tarihi bundan çok daha eskiye dayanıyor.

Telli çalgılar arasında olan ve günümüzde klasik, akustik, bas, elektronik, perdesiz, yedi telli ve on iki telli gibi türleri olan gitar, "modern klasik" ve sonrasında da elektrik diye adlandırılan son halini almadan önce bir hayli değişim geçirdi. Gitar tarihi genellikle 15. ve 16. yüzyıllarda Rönesans Gitarı olarak bilinen türüyle başlatılır. Fakat elbette gitarın tarihi bundan çok daha eskiye dayanıyor.

Doğu Uygarlıklarında Başlayan Yolculuk

Bugün birçok akademik çalışma gitar tarihini, modern klasik gitarın yaklaşık üçte biri büyüğünde olan Rönesans Gitarı ile başlatabilir; eğer arkeolojinin mistik sesine kulak verirsek, bizi M.O. 2500'lü yıllara kadar götürür. Yapılan kazı çalışmalarında, Sümer, Babil ve Mısırlı uygarlıklarından kalma duvar resimlerinde telli çalgılar rastlanır. Elbette bu ilkel çalgılar modern klasik gitarla ancak uzaktan akraba olabilir. Fakat M.O. 1503 yılında ölen ve tanburu bir kordonla boynuna asılı şekilde gömülü Mısırlı Har Mose bize günümüzde devam eden gitar sevdasının ne denli köklü olduğunu, daha önemlisi gitar, yıllar içinde fiziki olarak değişse de ona olan tutkunun hiç değişmediğini gösteriyor.

Yaklaşık 3500 yıldır süren bu serüven Mezopotamya'da başlıyor, oradan Anadolu'ya Hitit Uygarlığı'na uğruyor. Diğer taraftan da Güney Akdeniz boyunca yolculuğunu sürdürüp Endülüs Emevileriyle birlikte İspanya'dan tüm Avrupa'ya yayılıyor ve tüm dünyayı günümüzde kadar kasıp kavuruyor.

Ortadoğu'dan Avrupa Saraylarına

Çeşitli arkeolojik bulgulara ve kaynaklara göre, bugün ud olarak bildiğimiz saz, Endü-

lus döneminde geldiği İspanyolların elinde, sapına perdeler eklenerken, makamsal olmaktan çıktı, batı müziğine adapte oldu ve gitarın atasını oluşturdu. Bir süre lavta olarak yoluna devam eden ud, daha sonra özellikle 12. yüzyıldan 15. yüzyıla kadar Mağrip ve Latin olarak gelişimini İspanya'da sürdürerek gitara dönüşerek, İspanyol kültürünün ayrılmaz bir parçası oldu ve halk şarklarının ana enstrümanı olarak günümüze kadar geldi. Fakat Rönesans'la birlikte gitar bir saray çalgısı haline geldi ve tüm Avrupa'ya yayıldı. 17. yüzyıla geldiğimizde gitarın boyutları büydü ve çalm tekniği değişimine devam etti. Bu değişimleri; 18. yüzyıl sonunda Romantik Gitar, 19. yüzyıl Torres Gitarı ve 20. yüzyılda bugünkü halini alan Modern Klasik Gitar takip etti. Asıl güçlü değişim İspanya ve Almanya'dan Amerika'ya göç eden gitar ustalarıyla oldu. 1920'lerin sonuna doğru caz gitara manyetiklerin eklenmesiyle elektrik gitarın ilk tohumları atıldı. Ardından elektrik gitar, özellikle 1930'larda Les Paul'un katkılarıyla kendi kültürünü oluşturdu ve tüm dünyayı sardı. Elektrik gitarın gelişimiyle de Rock, Heavy Metal gibi müzik türleri oluştu. Bunun yanında gitar pop, soul, funk gibi başka türlerin de vazgeçilmez enstrümanı oldu.

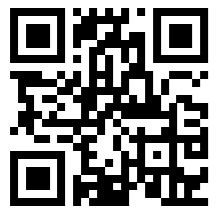
Öncüler & Dinleme Önerileri

Fernando Sor, Niccolò Paganini, Francisco Tarrega, Andres Segovia Torres, Carlo Domeniconi, Paco De Lucia, Al Di Meola, Joe Satriani, Steve Vai, Yngwie Malmsteen, Eric Johnson, Ahmet Kanneci, Serdar Öztop, Cenk Eroğlu, Cenk Erdoğan, Önder Focan, Erkan Oğur, İlter Kurcalı.

Gençlik Radyosu

Radyo Tiyatrosu

**“Simdilerde
cazibesini yitirmiş
olsa da, radyo
tiyatrosu neredeyse
radyonun icadı ve
yayına başlamasıyla
yaşittır. İlk zamanlar
“tiyatro” adı altında
yapılmasa da,
küçük skeçler ya da
dramalar yazılarak,
dinleyicilerin
beğenisine
sunulmaya
başlanmıştır. ”**

"GENÇLİK
RADYOSU" nu
dinlemek için
yandaki bağlantıyı
kullanabilirsiniz.

Radyo tiyatrosu, bir döneme damgasını vurmuş, zaman geçtikçe görselein cazibeyle geriye itilmiş bir radyo program formatıdır.

Aslına bakılırsa, dinleyici üzerinde o kadar etkilidir ki, adeta sizi içine çeker. Hayalini kurup, sonra içinde yaşamaya başladığınız bir dünyaya dönüşüver. Radyo tiyatrosunun rejisi dinleyenin kendi rejisidir, bu sebeple özgürlüğü ve kişiye özgü betimlemesi herhangi bir görsel sanatla karşılaşırılamayacak kadar görecedir.

Öyle ki, 1938 yılında H. G. Wells'in Dünyaların Savaşı isimli kitabını radyoya uyarlayan Orson Welles, oyunun yayıldığı ABD'de kısa süreli bir panik yaşanmasına sebep olmuştur. Oyunda, Marslıların dünyayı işgali bir haber bülteni şeklinde işlenirken, bunun sadece bir radyo tiyatrosu olduğu daha sonra anlaşılacaktı.

Radyo tiyatrosu neredeyse radyonun icadı ve yayına başlamasıyla yaşittır. İlk zaman "tiyatro" adı altında yapılmasa da, küçük skeçler ya da dramalar yazılarak, dinleyicilerin beğenisine sunulmaya başlanmıştır.

Türkiye'nin radyo tiyatrosuyla tanışması

ise 1940'lı yıllarda ulusal radyo kanalı TRT'nin geniş kapsamlı bir radyo tiyatrosu formatını yayına koymasıyla gerçekleşti. Romanlardan uyarlanan tiyatro oyunları, dünya klasikleri, arkası yarınlar, çocuk programları ve hatta haftalara bölünен dizi tadında radyo tiyatroları, o yıllarda büyük beğeni kazanmıştır. Dönemin önemli tiyatro sanatçıları tarafından seslendirilen oyular dinleyici için büyük bir keyif kaynağıydı.

Başlangıcında teknik yetersizliklerden ötürü eserlerin tamamı canlı yayınları ordur ve tabii canlı olarak efekt yapılyordu; bu çok zor ve dikkat isteyen, hatadan dönüşü olmayan ve geri adım atamayacağınız türden bir yayın demekti.

Aynı anda hem hissedip, hem hissettip hem de dinleyiciye sanki orda olduğu izlenimi vermek zorundaydınız. Büyük ustalar bu işi başarıyla gerçekleştiriyorlardı. Örneğin; Baykal Saran, Rüştü Asyalı, Metin Serezli, Can Gürzap, Tomris Çetinel, Macide Tanır, Yıldırım Önal, Çetin Tekindor, Haluk Kurdoğlu, Ejder Akışık gibi usta tiyatro sanatçıları tarafından, o küçük kutudan yayılan sesler eşlik ederdi günlük telaşlarımıza...

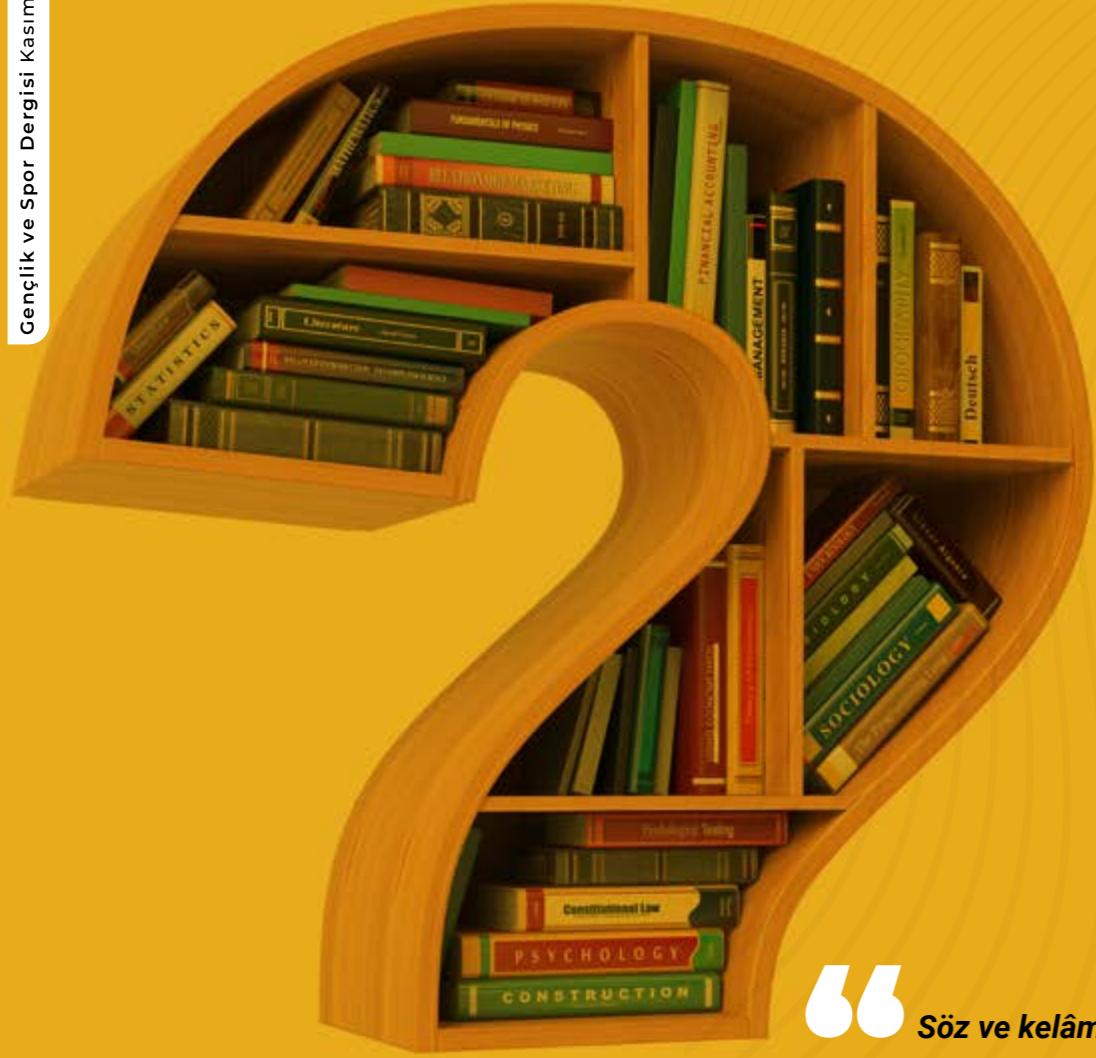
Peki ne oldu, neden oldu da radyo tiyatrosu bu beğenilirliğini zaman içinde kaybetti? Her şey gibi radyo ve tiyatrosunun gölgede kalması, kaybolmakta oluşu; görselliğin üstün gücü ve değişen ekonomik ve kültürel yapıyla birlikte, kitle iletişim araçlarında popüler kültürün ege-

men olmasına bağlanabilir. Özellikle, 1980'lerin ortasından itibaren hızla değişen dünyaya karşı naif kalan bir format olarak değerini yitirdi radyo tiyatrosu.

Şimdilerde bazı tiyatro grupları tarafından ya da şahsi bazı girişimlerle unutulmaya yüz tutmuş bu edebiyat ve kültür formatını canlandırmak amacıyla adımlar atılsa da, radyoların ticari kaygısı buna engel olmaya devam ediyor.

Yeni medyanın, radyo tiyatrosunun Türkiye'de yeniden canlandırmasında önemli bir alan olacağı düşünülebilir. Internet, cep telefonları, podcastlar bu program türünün yayılması için imkânlar sunan yeni ortamlardır. Belki bu ortamlarda dikkat çeken bir format üretildiği takdirde, dinleyici kitlesi yaratılabilirse radyo tiyatrosu dijital dünyada özgün naif formatıyla kendisine bir perde daha açabilir.

Radyo tiyatrosu, günümüzdeki medya alanında kendisine nasıl, ne şekilde yer açabilir bilinmez fakat gerçek olan bir şey varsa; o da, dünyayı daha yaşanır ve anlamlı kıldığı için edebiyat ve sanatla ilgili tüm mirasın özenle korunması ve yaşatılması üzerinde düşünülmeli ve çalışılması gereklidir. Bu sebeple, Gençlik ve Spor Bakanlığımız bünyesinde yayın yapan Gençlik Radyosu'nda yer alan Radyo Tiyatrosu programı, tam da bu amaçla hayatı geçirilmiş bir program olarak dinleyicilerinin ilgisini beklemektedir.

**“Söz ve kelâm kelimelerinin
aksine laf kelimesi olumsuzluk,
istenmezlik anlamını içerir.
Çoğu zaman birbirinin yerine
kullanılan bu benzeş kelimeler
arasında çok ince birtakım
önümsüzlükleri bulunmakla
birlikte, meşhur “lafla peynir
gemisi yürümez” atasözümüzü
ortaya çıkartan çok çarpıcı bir
hikâyesi de bulunmaktadır.”**

Kelimelerin Masası

Söz, Kelâm ve Laf

“Söz” ve “Kelâm” kelimeleri çoğu zaman “laf” ile eş anlamlı kullanılıyor olsa da, aralarında nüans farklılıklarları bulunmaktadır. Bu kelimelerden “söz”, arasında nötr anlam taşıyanıdır ve ilk kez Orhun Kitâbeleri’nde (M.S. 735) görülmüştür. Beyan anlamına gelen sö- kökünden –uz ekiyle türetilmiştir. Türkiye Türkçesi kaynaklarında ise kökeni 1680'lere dayanır. “Bilgece söz” anlamını içeren “kelâm”, sözün üst derecesi olarak değerlendirilirken; “anlamsız söz” anlamını içeren “laf” kelimesi ise alt derecesi olarak bilinir. Yani laf dediğimiz zaman söz ve kelam kelimelerine bir olumsuzluk, istenmezlik anlamı yüklemiş oluruz. Farsçadan dilimize geçen laf kelimesi, eski Türkçe kaynaklarda ilk kez 1300'lü yılların başında görülmüştür. Şimdilerde “maksadını aşan söz olarak” bildiğimiz, beyhude ve manasız söz anlamını taşıyan lafğuzaf (laf-ü-guzaf), dilimize Farsçadan geçmiş güzaf kökünden türemiştir. Aslında “güzaf” kelimesi saçma söz, lakkırdı anlamını taşımaktadır, yani laf ile eşanlamlı bir kelimedir. Bu nedenle, ikisinin birleşik kelime olarak kullanılması aslında gramer açısından hatalıdır. Ancak aynı anlamda iki kelimenin peş peşe kullanılması pekiştirme amacı içeren “saçma sapan söz” manasında kullanılması nedeniyedir.

“Lafla peynir gemisi yürümez”

Lafla peynir gemisi yürümez atasözümüz sadece konuşarak, harekete geçip uygulamadığımız sürece hiçbir iş gerçekleştiremeyiz anlamında kullanılır. Bu sözün kökeninin bir zamanlar İstanbul'da yaşayan Trakyalı madrabaz bir peynir tüccarına dayandığı söylenir. Madrabaz kelimesinin Türkçe sözlüğünde iki anlamı bulunur; ilki “meyve, sebze, balık vb. yiyecekleri yerinden getirerek toptan satan kimse” iken, ikincisi “hile yapan kimse”dir. İşte bu tüccar da hilekarlığı ile bilinirmış. Hikâyeye göre, bu madrabaz tüccar Trakya'dan getirdiği peynirleri İstanbul'da satar, kalrı da gemilere yükler İzmir'e göndermiş. İzmir'de peynir fiyatlarının daha yüksek olduğu dönemlerde tüm peynirlerini gemilere yükleyerek İzmir'e gönderir ancak nakliyat ücretini ödemekten kaçınır, kaptanları sürekli oyalarası. Daha önce birkaç kez bu tüccar tarafından kandırılmış bir kaptan İzmir'e doğru yola çıkmadan önce parasını istemiş. Peynir tüccarı gene gemi İzmir'e varınca öderim diye oyalamaya kalkınca kaptan, “Efendi, lafla peynir gemisi yürümez! Bu geminin yürümesi için kömür gerek, yağ gerek!” diye diklenir. Bunun üzerine madrabaz tüccar kaptana parayı ödemmiş ama gün boyu “Lâfla peynir gemisi yürümez ha!?” diye söylemiş ve böylece halk arasında bu söz yayılarak günümüze kadar ulaşmış.

Gökten İnen Işık

Denizin tuzlu kokusunun burun yaktığı, yemyeşil doğada esen rüzgârin saçları savurduğu serin bir geceydi. Aydeniz yine uyku tutmadığı için boyu kadar olan tavşanını kucakladı ve ayılı terliklerini giyip çatı katındaki gökyüzü inceleme odasına çıktı. Dürbünye gökyüzünü incelemeye daldı. O her gece gelip burada yıldızları izlerdi ama bugün gökyüzünde bir farklılık fark etti; sanki gökyüzündeki yıldızlar ona göz kırpıyordu. Bu gece hiç uyumayıp sabaha kadar yıldızları izleyip onlarla konuşmak istiyordu. Birden konuşmaya başladı ve gün içinde başından geçen her şeyi yıldızlara anlattı. Tam bu sırada ona göz kirpan yıldızlardan birinin giderek daha çok parladığı fark etti. Hatta galiba bu yıldız gitmekle ona daha çok yaklaşıyordu. Evet evet gerçekten yaklaşıyor ve yaklaştıkça da büyüyor. Dürbünye ile onu izlemeye başladı ve bir anda bu yıldız denize düştü ama garip bir şekilde düşüğü yerde ışık saçmaya devam ediyordu, adeta bütün denizi bu ışık kısa süre içerisinde gezdi.

Aydeniz ne gördüğünü ne yaşadığını anlayamamıştı bile ve bu ışık denizden çıkışın tekrar gökyüzüne yükseldi. Aydeniz ne gördüğünü anlamadıramadı çünkü neden bir yıldız denize düşüp tekrar gökyüzüne geri çıkışındı ki? O tamda bunları düşünürken annesi kapıyı açtı ve onu odasına götürüp yatırdı.

Bütün gece gördüklerini düşünmekten gözüne uykuya girdi. Tavşanına sarılmış bunları düşünürken birden uykuya daldı. Uykusunda sürekli o yıldızla ilgili rüyalar gördü. Aydeniz sabah kalktığında gördüğü rüyayı hatırlamıyordu. Başından geçenleri annesine anlatmaya karar verdi. Hemen giyinip kahvaltıya indi ve annesi ona yıldız kaymış olabileceğini ve onun denizden tekrar çıkışının ise bir göz yanılması olduğunu söyledi. Aydeniz bunun göz yanılması olmadığından adı gibi emindi. Gece olsa da tekrar yıldızları izlesem diye beklemeye başladı. Zaman geçsin diye yıldızlarla ilgili bir şeyler izlemeye karar verdi. Aslında okuma

yapmak istiyordu ama daha anaokuluna gittiği için henüz okumayı bilmiyordu. Yıldızlar hakkında bir sürü belgesel izledi ama hiçbir benzer olaya rastlamadı.

Gece olduğu zaman tekrar tavşanını aldı yanına ve ayılı terliklerini giyip üst kata çıktı. Uzun süre bekledi, tam umudunu kaybedip uyumaya gideceği sırada dün gördüğü gibi parlak bir yıldız gördü. Bu kez dürbünyeyi alıp iyice bu yıldızı inceledi. Yaklaştıkça daha net görülebiliyordu ve ona göre bu bir yıldız değil, bir attı. Ama ilk defa böyle bir at göründüğü için bu atın kanatları vardı. Hatta tam denize dalacağı sırada kanatları birer yüzgece dönüşmüştü. Gördükleri karşısında Aydeniz ne yapacağını bilemedi. Bu at denizde etrafına ışık saçmaya devam etti ve biraz yüzükten sonra tekrar gökyüzüne uçtu. Aydeniz annesi gelmeden hemen kendisini odasına attı ve hemen gördüğü bu kanatlı atın resmini çizdi. İlk defa böyle bir at ile karşılaşmıştı ve onu çok etkiledi. Yatağına geçip derin bir uykuya daldı. Bu gece

TÜRK MASALLARI

Yazı: Aleyna DEMİR

de çok fazla rüya görmüşü ama bu sefer hepsini hatırlıyor-
du. Rüyasında davulu olan bembeşaz giyinen bir kişinin
atın kuyruğundan aldığı biraz kılı yaktığı zaman yanına ka-
natlı bir atın geldiğini görmüşü. Sabah olunca annesine bir
at çiftliğine gidip at sevmek istediğini söyledi.

Aydeniz atları çok seviyordu sürekli ziyaret ettikleri çiftliğe
geldiler. Uzun süre atları besledi, onları sevdı. Giderken ise
atın seyisinin yanına gidip ondan hatır olsun diye biraz at-
kuyruğundaki killardan istedи. Seyis de Aydeniz'i kırmayıp
ona bu killardan verdi. Eve geldikleri zaman hava epey ka-
rarmıştı. Aydeniz koşa koşa odasına çıktı ve gece olmasını
bekledi. Her gece atın geldiği saat yaklaştıra koşa koşa
balkona çıktı ve başladı beklemeye. İki gecedir gördüğü o
ışık tekrar ona görünmüştü. Gökyüzünden uçarak gelen at
denize dalmıştı, biraz yüzdü ve tam çıkışken Aydeniz elin-
deki at killarını yaktı ve o an gökyüzüne yükselmekte olan
at bir an gittiği yönü değiştirip Aydeniz'in yanına geliverdi.
Böyle güzel bir at daha önce gördüklerine hiç benzemiyor-
du çünkü arka ayakları bir ejderha ayaklarıydı, kanatları
kocamandı ve etrafı çok güzel bir ışık saçıyordu. Atı karşı-
sında görünce ne diyeceğini bilemedi, sadece elini yavaş-
ça atın kafasına uzatıp onu sevdı ve bir anda karşısındaki
at onunla konuşmaya başladı. Kendisini nasıl çağrıabile-
ceğini nerden öğrendiğini sordu. Aydeniz ona başından
geçenleri ve rüyasını baştan sona anlattı. At duyuklarına
şAŞıRMıştı ve ona çok özel bir çocuk olduğunu söyledi.

Aydeniz onu severken bir anda kendisini atın üzerinde gök-
yüzüne yükselirken buldu. Burayı çok merak ediyordu ve
hep yıldızlara bulutlara dokunmayı istemişti. Gökyüzünde
birilerinin yaşadığına da hep inanmıştı. Gerçekten de bura-
da birileri vardı ve yeryüzünden daha güzel bir yerdi. Büyü-
lü bir gökyüzü ülkesine gelmişlerdi ve bu ülkede her yer temizdi
ve çok güzel ağaç kokuları, çiçek kokuları vardı. Bu
kokular insanın başını döndürüyordu. Bir de bu kokuların
yanına şırıl şırıl akan nehirlerin sesi ekleniyordu. Aydeniz
gerçekten bu kadar güzel olabileceğini tahmin edememişti.

Kocaman bir sarayın önüne geldikleri zaman durdular, at
onu yere indirdi ve kendisinin Tulpar olduğunu ve burada
yaşayan bütün Tulparların komutanı olduğunu söyledi. Ay-
deniz etrafta Tulpar ile gezmeye başladı. Her tarafta ona
benzeyen bir sürü at olduğunu fark etti ama hiçbirini onun
gibi etrafı ışıklar saçmıyordu. Tulpar Aydeniz'e yaşadıkları
her yeri gezdi, onun ne kadar özel bir çocuk olduğunu
ona anlattı. Çünkü normalde Tulparları herkes göremezdi
ama Aydeniz özel bir çocuk olduğu için onları görebildi.

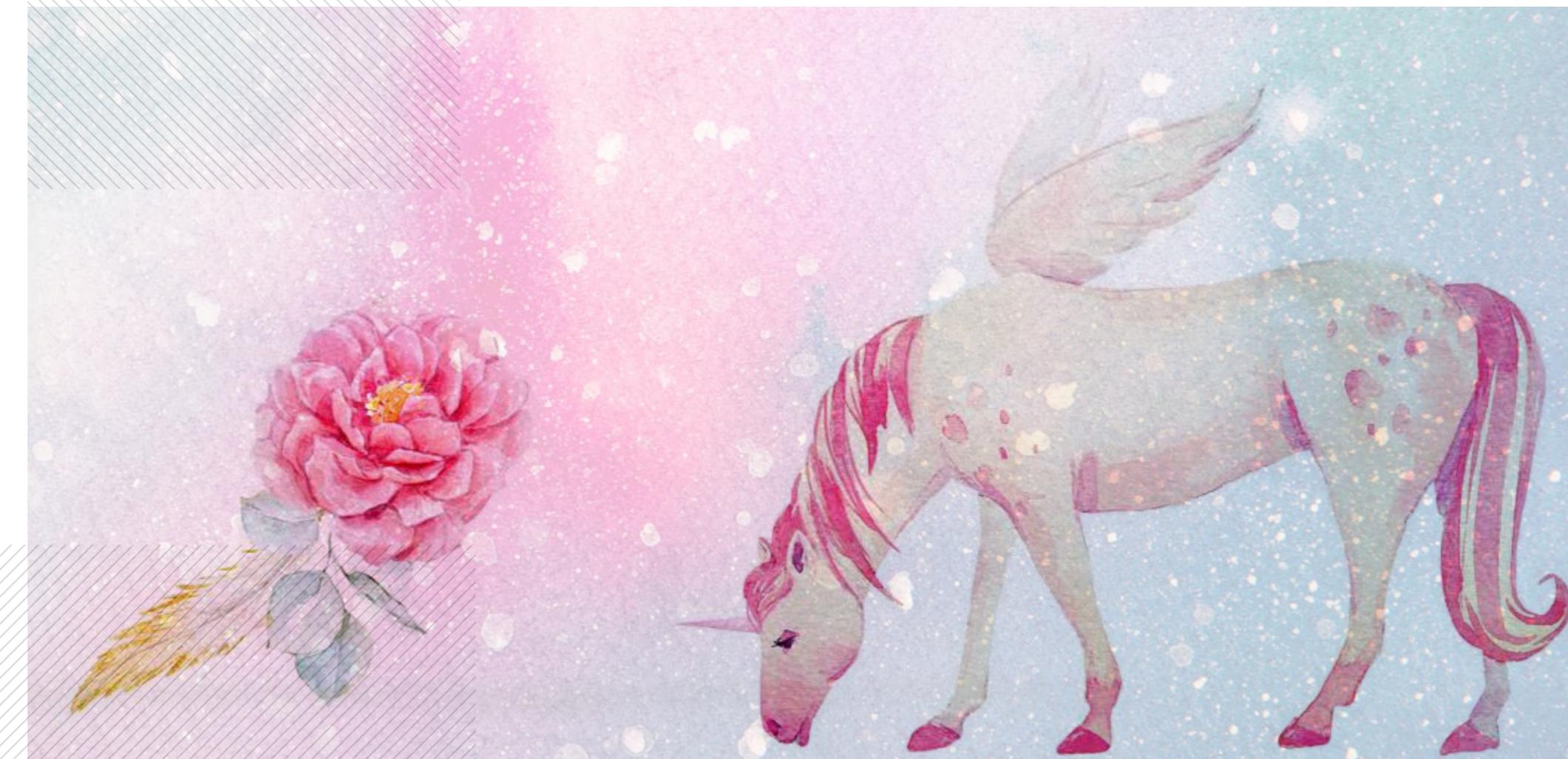
Tulpar denize neden gittiklerini anlattı. Meğer insanlar deni-
ze çok fazla çöp attıkları ve denizi pisletip onların doğasını
bozduğu için deniz hayvanları çok fazla hastalanmış.
Tulpar da onlara yardım etmek için sürekli denize gelip on-
lara şifa getiriyormuş. Aydeniz o gün orada Tulpar'a bir söz
verdi, o günden sonra okula döndüğünde deniz hayvanla-
rinin çöplerden hastalandığını anlatan afişler yapacak ve
okulundaki arkadaşlarına bu konuyu anlatacaktı. Aynı za-
manda Tulpar ile karşılaşmaları aralarında bir sıra olarak ka-
lacaktı ama Aydeniz'in ne zaman canı sikkın olursa Tulpar
bu hissedip onun yanına gelecekti. Aralarında böylece

anlaştılar ve Aydeniz oradaki herkesle vedalaşıp Tulpar ile
evine geri döndü.

Sabah olduğu zaman gözlerini çok huzurlu açtı, yaşadıkları
bir rüya mı yoksa gerçek mi pek anlayamadı ama yine de
çok güzeldi. O günden sonra her tarafta Tulpar'ın resimleri-
ni çizdi ve birçok afiş yaparak okuldaki arkadaşlarına denizi
ve doğal pisletmememiz gerektiğini anlattı ve daha sonra
da onlara güzel bir masal anlattı. Arkadaşlarıyla birlikte bir
oyun kurdular atıkları, çöpleri toplayıp, Aydeniz'in onlara
anlattığı masalın kahramanı olan Tulpar'ın heykelini yap-
tılar ve her haftanın bir dersini çöpleri toplamaya ayırdılar,
bir dersini ise topladıkları atık ve çöplerden bir heykel, bir
obje yapmaya ayırdılar. Bu ritüeli hiç atlamanan her hafta
tekrarladılar, en azından daha temiz ve mis kokulu, sağlıklı
bir çevrede yaşayıp güzel heykelcilere sahip oldular.

Aydeniz, Tulpar'a verdiği sözü tutar da Tulpar hiç tutmaz
mı... Elbette Tulpar da sözünü tuttu ve Aydeniz'in ne za-
man canı sikkın olsa hemen onun yanına geldi...

Gökten üç elma düştü...

GENÇ TARİF

Yazı: Kaan BULUT

Kahvenin Yanına Çok Yakışacak!

Çikolatalı Fıstık Ezmesi Barları

Size pişirmeden, sadece 4 malzemeye evde, yurtta, her yerde yapabileceğiniz, hem enerjinizi hem de modunuzu yükseltecek bir tarifimiz var bu ay! Kapın sıcak kahveleri, yanına çok yakışacak bu tarif! Deneyerek sosyal medyada #genctarifler etiketi ile paylaşanlar arasından çekilişle bir kişiye de sürpriz bir hediymiz olacak!

Malzemeler

- Yarım su bardağı (125 gr) tereyağı ya da 100 gr hindistancevizi yağı (eritilerek kullanılacak): 5 TL
- 8-9 tane tam tahilli bisküvi: 2 TL
- 1 bardak yerfistiği ezmesi + 2 kaşık fıstık ezmesi: Yaklaşık 10 TL
- Bir fiske tuz
- 2 adet kare bitter çikolata (evde kalmış çeşitli çikolataları da değerlendirebilirsiniz): 8 TL

Yapılışı:

- Biraz derin bir kaba (tabak, tepsı, borcam vs.) pişirme kağıdı ya da alüminyum folyo serin.
- Bir poşetin içine koyduğunuz tam tahilli bisküvileri bir bardağın altıyla ezerek parçalayın.
- Benim gibi (içinde su kaynattığınız bir kabin üzerine -küçük bir tencere ya da çaydanlık olabilir- cam bir kap yerleştirerek) erittiğiniz tereyağı ya da hindistancevizi yağını parçaladığınız bisküvilerle karıştırın, tüm bisküvilerin yağla islandığından emin olun.
- Karışığınızı içine fıstık ezmesini ekleyerek daha önceden içine folyo ya da pişirme kağıdı serdiğiniz kabin dibine bastırarak yayın.
- Yağınızı erittiğiniz şekilde çikolataları eritin, içine 2 kaşık fındık ezmesi katın ve karıştırın.
- Daha önce yaydığınız bisküvilerin üzerine yayın.
- Yaklaşık 2 saat buzdolabında beklettikten sonra servis etmeden önce 10 dakika oda sıcaklığında bekletin ve dilimleyin.

Not:

Buzdolabında 1 hafta kadar tazelığını koruyacaktır. Dışarıda 2 dilim yiyeceğiniz fiyat 8-10 adet atıştırmalık hazırlayabilir, arkadaşlarınıza ikram edebilir ya da hepsini kendinize saklayabilirsiniz! Fıstık ezmesinin size enerji vermesine izin verirken, kaliteli karbonhidrat alarak dengeli bir atıştırmalıka kahvenize katkı edebilirsiniz.

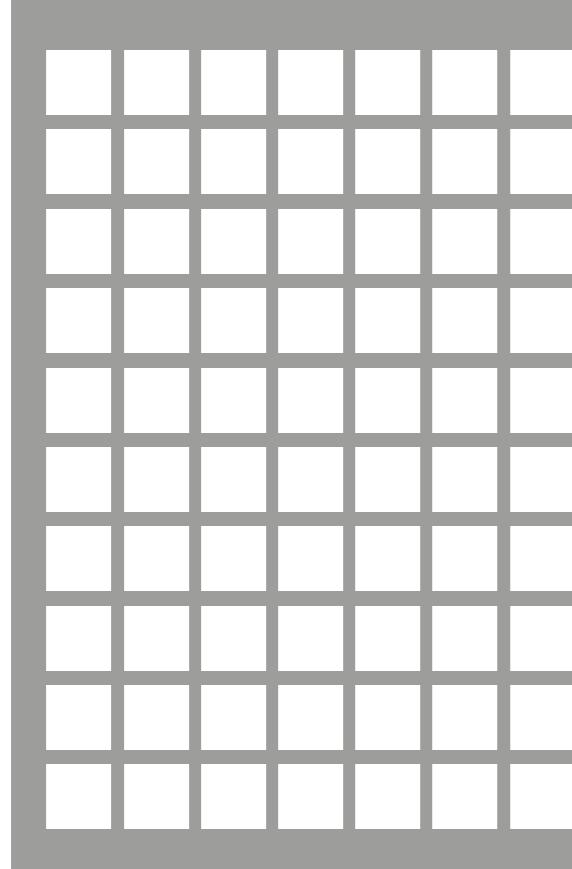
Kare Karalahaca

1

Kare Karalamaca

2

Kelime Bulmaca

Mergabüt Kayak Merkezi'nin
bulunduğu ilimiz

Cesareti olmayan,yüreksiz

Aynı gün doğabilecek en az
saydakî kardeşler

Vücuda sıvı ilaç vermek için
kullanılan gereç

Bir eşyayı bir yerden başka yere
götürme işi

Eskişehir'in en meşhur
hamur işi

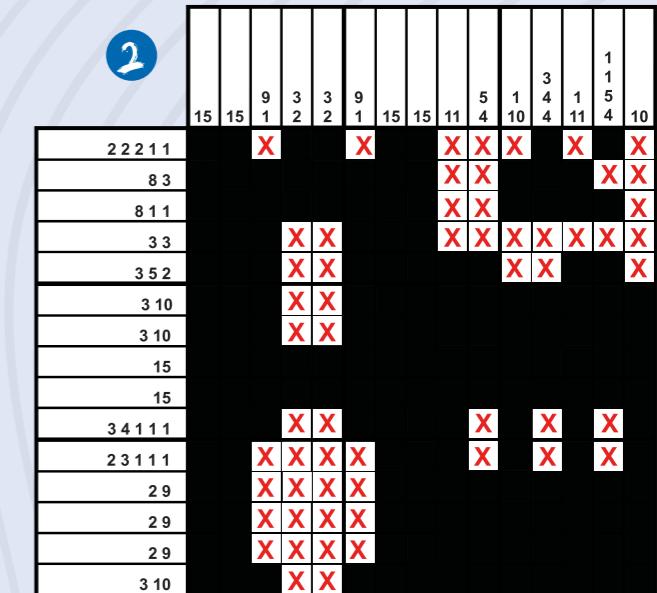
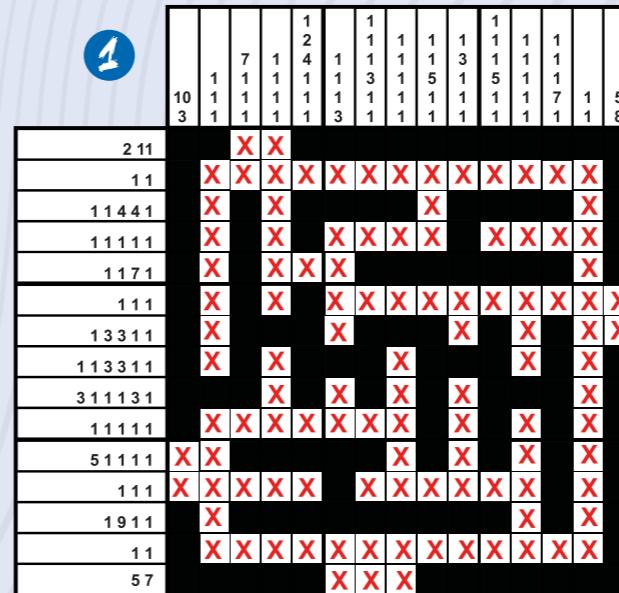
Ayak yerine elle oynanan ve
futbola benzer spor

Dünyanın uydusunun en büyük
göründüğü durum

Anna Karenina'nın yazarı

Tırnak bakımının genel adı

Cevaplar

Sudoku Bulmaca

1

		4			2		
	2				1	8	
5	6	9				3	
6	9			3			
5					2	1	
8		1	5	7	6		9
		3		9	6		
9		6	2		5	4	

2

6	4		3			7	
5	1		7	9		1	
8	4	9	8		6		
				3	2		
4							
2	8	3			4		
7	5					9	6

H	A	K	K	A	R	I
P	I	S	I	R	I	K
I	K	I	Z	L	E	R
Ş	I	R	I	N	G	A
N	A	K	L	i	Y	E
Ç	i	B	Ö	R	E	K
H	E	N	T	B	O	L
S	Ü	P	E	R	A	Y
T	O	L	S	T	O	Y
M	A	N	I	K	Ü	R

1

3	8	7	4	1	5	2	9	6
4	9	2	7	6	3	5	1	8
5	1	6	9	2	8	4	3	7
1	6	9	2	8	4	3	7	5
7	5	4	3	9	6	8	2	1
8	2	3	1	5	7	6	4	9
2	7	5	8	3	1	9	6	4
9	4	8	6	7	2	1	5	3
6	3	1	5	4	9	7	8	2

2

6	4	9	8	3	1	2	5	7
5	3	1	6	7	2	9	8	4
8	2	7	5	4	9	6	1	3
3	7	4	9	2	8	5	6	1
1	8	5	7	6	3	4	2	9
9	6	2	4	1	5	3	7	8
4	9	6	1	5	7	8	3	2
2	1	8	3	9	6	7	4	5
7	5	3	2	8	4	1	9	6

GENÇLİK PROJELERİNE REKOR BAŞVURU!

GENÇLİK PROJELERİ DESTEK PROGRAMI 2020-I GENEL ÇAĞRI

BAŞVURU SONUÇLARI AÇIKLANDI!

2020
STK Desteği

Ayrıntılı Bilgi İçin:

www.gpdp.gsb.gov.tr

T.C. GENÇLİK VE
SPOR BAKANLIĞI

FOTOĞRAF YARIŞMASI

Tema: Gönüllülük

T.C. GENÇLİK VE
SPOR BAKANLIĞI

DETAYLI BİLGİ
VE BAŞVURU
gencizbiz.gsb.gov.tr
f | [Twitter](#) | [Instagram](#) | [Gönder](#)

ÖDÜL
1.lük : Fotoğraf Makinası
2.lük: Akıllı Telefon
3.lük: Tablet Bilgisayar

BAŞVURU TARİHİ : 24 KASIM - 5 ARALIK 2020

**SEN DE
GÖNÜL VER!**
#iyilikeyap

5 ARALIK DÜNYA GÖNÜLLÜLER GÜNÜ

Özel Yayın

 YouTube | @gencliksporbak

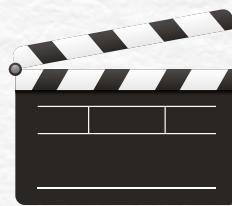
 5 ARALIK CUMARTESİ
 14:00

**GÖNÜLLÜLÜK TEMALI
FOTOĞRAF SERGİSİ**

**DÜNYA'DA
ve TÜRKİYE'DE
GÖNÜLLÜLÜK**

**GÖNÜLLÜLÜK TEMALI
KISA FILMLER**